

FUNDACJA GENERAL ELŻBIETY ZAWACKIEJ
Archiwum i Muzeum Pomorskie Armii Krajowej
FUNDACJA GOSPODARSTWA WOJSKOWEJ SŁUŻBY POKOJU
Archiwum, ul. Rodmurna 93, tel. 0048 56 65 22 186
e-mail: fapak@wp.pl; www.zawacka.pl
87-100 Toruń, ul. ... tel. ... 22 186
e-mail: fapak@wp.pl; www.zawacka.pl

poprzedni nr 147

103
147

ul. Poziomkowa 9
80-170 Borkowo Łostowskie

siostra
Kampania
Kruszewska

87-100 Toruń

pl. Kentzer

80-135 Gdańsk

Toruń
PWK WSK

Bednarska Janina U
zam. Kentzer

ps. „Ula”

UK-147/147 Pow

SPIS ZAWARTOŚCI
TECZKI

Bednarska Janina M.

T. K-147/147 Pom.

Tomii WSK

I./1. Relacja k. 3 s. 1-4

I./2. Dokumenty (sensu stricto) dotyczące relatora k. 14 s. 1-16

I./3. Inne materiały dokumentacyjne dotyczące relatora k. 4 s. 1-4

II. Materiały uzupełniające relację k. 3 s. 1-3

III./1. Materiały dotyczące rodziny relatora k. 8 s. 1-8

III./2. Materiały dotyczące ogólnie okresu sprzed 1939 r. —

III./3. Materiały dotyczące ogólnie okresu okupacji (1939-1945) —

III./4. Materiały dotyczące ogólnie okresu po 1945 —

III./5. Inne ... k. 1 s. 1

IV. Korespondencja

1) z E. Szawacką i Fundacją k. 44 s. 1-66.

V. Nazwiskowe karty informacyjne k. 9

VI. Fotografie dział i homonografii

1/1. Relacja - Bednarsko Janine

1. Relacja - notatka Elżbiety Zawackiej, napis, onyż. k. 1 s. 1
2. Relacja spisana przez ^{Janine} Ursulę Bednarską (sam. ^{Janine} Bentzer) napis, onyż. k. 2 s. 2-4

Ma Bednarska
Ma z Hala przysię

ostatnie dni sierpnia w Turku po powrocie z obrotu nr III at w Spale
Pracowała zawodowo od 1937 w Okr. Urz. UFi PL jako sekretarka
(w skład tego Okr wchodziła Pam Pomy Obrzy narodowy)
d-uc Pomy i ok Urz był ptk Maruszkiewicz sin na mo
z ca dec był ptk Feliks Faix

W skład tej Pomy wchodziły haomy w paratech
w grupie pod dowództwem była w lecu 1938 zgrupowana haomii o. u
ojciec był chorążym w VIII Podziemny Baon Telego (wzrost jednostki na Podziemiu)
do wojny

Ma Dworkin pt. dyżurny z powstaniem dla transportu i rajski
w mundurach

3.11. Pojechała transportem wprawy.

przebieg choroby, przed Sochańskiem wam do wojny - najpóźniej Praga
Celi wozem w łonie. Zorganizowała (nie powierzyła, ...) do pracy w m. dworkin
nie dozwolony był przyjeżdżać do i w Warszawie m. dworkin w celu
do obrotu haomii
wrocenie z zamkniętym wozem do Turku
Spółka nie ze kum
miejscowa Klary i przyjeżdżająca oke
Hala wózka przysię
pokrężyć do Deli
Deli wózka o

Kontakt z Marią Mowicką - pojechała do niej do
kucharki dla podpisania pracy (sprawa Klary dworkin)
arestasy Mowickiej, zerwany kontakt

Ula Bednarska

Ula z Kłak, przysię

Ostatnie dni sierpnia w Toruniu po powrocie z okresu instruktorskiego III stopnia w szeregach. Inicjatywa rewidora cel. v. 1937 w Okręgu Ubezpieczeń Ubezpieczeń Złoty i Przeprowadzenia Dziśkowego faktu scheta (o skład tego Okręgu Ubezpieczeń wchodząca Polowa Brygada Obrony Chłopskiej, Dowódca Brygady, Okręgu Ubezpieczeń był ptk. chorwacki - vice, raz day był ptk. Feliks Faix.

W skład tej Brygady wchodziły bataliony o paratach.

W Grupie pol. Instruktorów była w lecie 1938 r. grupowanie batalionu obrony chłopskiej.

Ojciec był chorwakiem do wojny o Łódź 8 Batalion Telegraficzny (wydzielona jednostka na Poligonie)

Ula do czasu wojny dyżurny o umiarkowaniu, z posilkami dla funkcjonariuszy wojskowych.

3. IX Pojechała transportem wojskowym, do woj. wódz pod Sucharzewem

Wzorem dojechała do Warszawy, kupiła bilet, który wjechał o 18.00.

Zgłosiła się (nie pierwszy) do pracy w m. in. w redakcji się przybrała, bo i warszawska redakcja była do Warszawy. Nie było.

Wrocław a. wujolny rodzice do Torunia.

Spotkała się ze kolegą. Kłak i psycholog Otko.

Kłak wróciła później po książkę do Boli.

Bola wróciła o

Kontakt z Kłak, dowódca - pojechała do niej do Wrocławia dla pomocy pracy (sprawa Kłakowskiej). Aresztowanie Kłakowskiej, wbrew kontakt.

(Ursula Bednarska)

450/17/90

14. Otwory, nacięcia i opis chłodziwi do upewnieniu
kontaktnych. 3

Do pomocy z Warszawy do Torunia, w której przes-
tawo otwór obciążenia, wciągają się do stopy słu-
nej, jako podustruktorka P.W.K. wciągają się
do pracy słu-
sposobu spotęznej.

Ze względu na stale nógę się kontakty i
częste arestowanie, prace leżała była dorywca,
polegająca na kolportażu prasy paleńskiej, pałacy
arestowania i osadzenia na Polgónie i Fortach
torunskich VII i VIII oraz wysyłać pensje do ob-
zów jeńców i koncentracyjnych.

W marcu 1943 r. w Toruniu zostawał przez
był mój kolekcjonista P.W.K. alias dowódca
pseudonim „Cherleka” do Włocławka gdzie
zostawał zaprzysiężona. Otrzymał polecenie
biurowe w sprawie informacji i utrzy-
mowania kontaktu z kilkoma rodzinami
torunskimi, między innymi z domu
p. Elżbiety Zawackiej, Sędziwna Inaszew-
skiej, Anny Chładowskiej. We Włocławku by-
łem 3-krotnie, w maju 1943 r. nastąpiło
arestowanie „Cherleka” i kontakt ustął.
W dalszym ciągu byłam związana o słu-
-

pracownicy spółdzielni oraz wykorzystaniem poleceń
 (Tęczyński) otrzymanym od ojca mego Alojzego
 Bednarskiego ps. "Ksever", który był członkiem
 Tęczyński i z garnizonu toruńskiego - B.F.P.
 W styczniu 1945 r. nastąpiło aresztowanie ~~przez~~
 500 osób, po którym ślad zaginął i kontynuuję
 moje realizowanie w pracy "Wspólnicy"
 W.S.T. - Garnizon toruński, ps. "Ula".

Jacyna Leuter
 (Bednarski)

plk. od 1939 r. - 1945 r. jako podinstruktora
 P.W.T. - samopomoc społeczna - Garnizon toruński
 członek 1943 r. zaprzysiężona w Trochawce przez refe-
 rentę W.S.T. członek obrotu ps. "Charles" jako
 Tęczyński ps. "Ula" - do stycznia 1945 r.

W ramach samopomocy społecznej - kolportaż
 przy pomocy, później aresztowany w
 fortach kowieńskich VII i VIII, następnie aresztowa-
 ny, wysłany przez do obozu jeńców.

Przebiegiem zwracam do abt Archi-
 wum Powiatu PK 18-10-92
 Z Zasadka

do biura osłb
 Bednarski

1/2. Dokumenty dotyczące relatora: Bednarska Juwina

1. Leg. nr 23059 z 18.08.1948 r.
Medalu Wojska, kserokop. oryg. k. 1 s. 1-12
2. Leg. nr 17012 Skrynia Armii Dra-
jowy z 25.01.1977; leg. - Odsuski
nr 643, Za wolność pracy spotęszony
w Świat. Zw. Zet. A II ..., z 15.05.1999,
kserokop. oryg. k. 1 s. 2-3
3. "Dyplom uszczerbienia" z 22.06.1998
Św. Zw. Zet. A II Okręg Gdańsk, kserokop.
oryg. k. 1 s. 4-5-30
4. Leg. "Akty Banku" nr 1/04/1109 +
leg. nr 236 Odsuski Pamiętliwej
Okręgu Pomorskiego A II, kserokop.
oryg. k. 1 s. 6-7-22
5. Patent nr 36251 Weterana Walk
o Wolność i Niepodległość Ojczyzny
z 2001r., kserokop. oryg. k. 1 s. 7-10
6. Podwyższenie Emalajki ze wład
prawy - kserokop. oryg. z 16.11.2002 k. 1 s. 8-32
7. Mianowanie na stop. ppor nr P
z dn. 2.12.2002r., kserokop. oryg. k. 1 s. 9
8. Pismo Urzędu (Pomorskiego) Wojewódzkiego
w Gdańsku z 15.07.2002 w sprawie miano-
wania tytułem "Weteran Walk o Wolność
i Niepodległość Ojczyzny" - kserokop. oryg. k. 1 s. 10
9. Mianowanie M. Kentzer z dn. 15.09.2005
na stop. porucznika, kserokop. oryg. k. 2 s. 11-12

MINISTERSTWO OBRONY NARODOWEJ

LEGITYMACJA Nr 23059

Stopień imię, nazwisko *SZER.*

Janina B E D N A R S K A

ps. "Ula"

Oddział *.AK.*

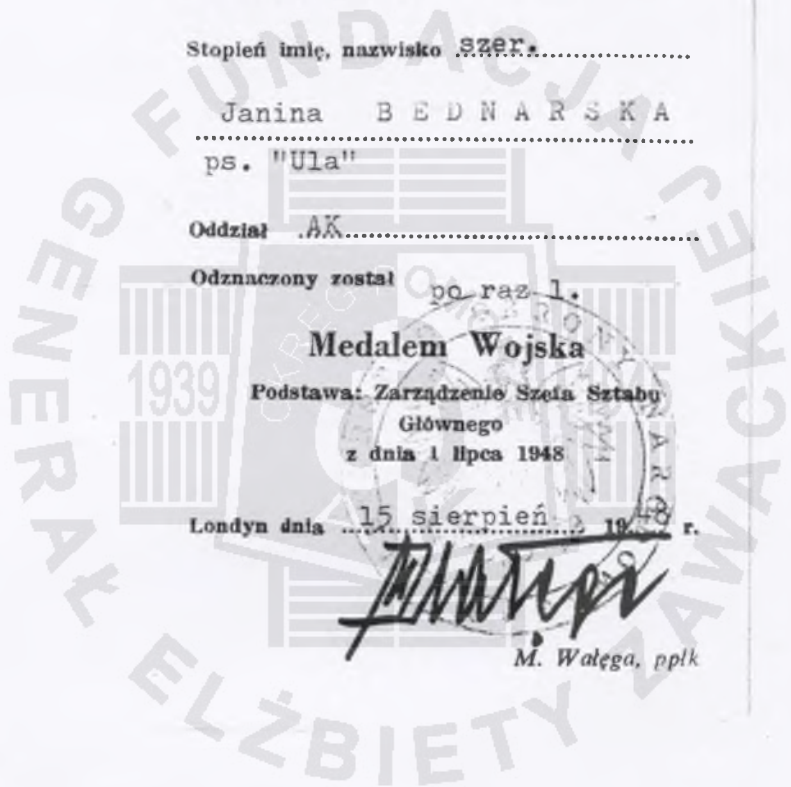
Odnaczony został *po raz 1.*

Medalem Wojska

Podstawa: Zarządzenie Szefa Sztabu
Głównego
z dnia 1 lipca 1948

Londyn dnia *15* sierpień *1948* r.

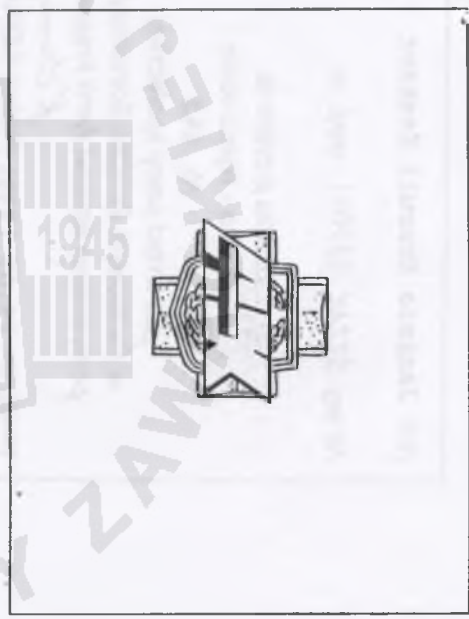
M. Wałęga, ppłk

**LEGITYMACJA
KRZYŻA ARMII KRAJOWEJ**

Nr. 17014.....

Kol. Janinie Urszuli Kentzer

Nr leg. SZŻAK 029091 wyd. dn.

Została przyznana

Odnaka - Wyróżnienie

Nr 643

"Za wkład pracy społecznej
w Światowym Związku Żołnierzy AK
poświęconej etosowi Armii Krajowej"

W-11/a, dn. 15.05.1999r Prezes SZŻAK

Nazwisko BEDNARSKA-KENTZEROWA

Imię Janina

Pseudonim "Ula"

Przydział Łączn. WSK. Rej. Toruń.

Okr. Pomorski.

Odnaczony został

KRZYŻEM ARMII KRAJOWEJ

ustanowionym dnia 1 sierpnia 1966 roku
przez dowódcę A.K. gen. Tadeusza Bora-
Komorowskiego dla upamiętnienia wysiłku
żołnierza Polski Podziemnej w latach
1939 — 1945.

Przewodniczący
Podpis: Konstaj Eryza

M. Mandziara - "Siwy"

Londyn, dnia 25. STYCZ 1977

W IMIĘ BOGA WSZECHMOCĄCEGO
NAJŚWIĘTSZEJ MARII, DANNY
CZCZĄCĄ KORONĄ POLSKIEJ
WŁADZY, WŁADZY NA TEN ŚWIĘTY KRZYŻ
WŁADZY, ZBAWIENIA, PRZYSIĘGAM
BYĆ WIERNY OJCZYZNIE MEJ
REPUBLICZNEJ POLSKIEJ, STAĆ
NA STRAŻY JEJ HONORU
I DO WZWOLENIE JEJ Z NIEWOLI
WYKORZYSTAĆ ZE WSZYSTKICH SIŁ
DO OFIARY MEGO ŻYCIA.

DYPLOM UZN

ŚWIATOWY ZWIĄZEK
ŻOŁNIERZY ARMII KRAJOWEJ
OKRĘG GDAŃSK

UCHWAŁA NR 18/H Z DNIA 22-VI-1998

NADAJE

*Żołnierzowi Armii Krajowej
Janinie Kentzer*

DYPLOM UZNAN

ZA ZASŁUGI
DLA ŚWIATOWEGO ZWIĄZKU ŻOŁNIERZY
ARMII KRAJOWEJ

WRAZ Z PODZIĘKOWANIEM
ZA AKTYWNA I WYBITNĄ DZIAŁALNOŚĆ
DLA DOBRA ŚRODOWISKA AK-OWSKIEGO
W DZIELE UTRWALANIA PAMIĘCI I TRADYCJI
ARMII KRAJOWEJ

Światowy Związek
Żołnierzy Armii Krajowej
Okręg Gdańsk

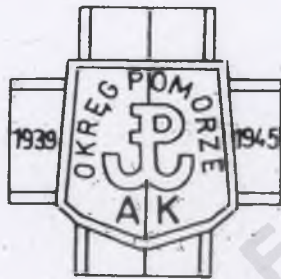
PREZ
ZARZĄDU OKRĘGU

Janina Kentzer
Janina Kentzer

GDAŃSK, DNIA 22-VI-1998r

LEGITYMACJA
ODZNAKI PAMIĄTKOWEJ
OKRĘGU POMORSKIEGO
ARMII KRAJOWEJ

Nr . 236 .

Nazwisko . . . **Bednarska**
 Imię **Janina**
 Pseudonim **"Ulla"**
 Przydział **Garn. Toruń, WSK**

jest upoważniony do noszenia
ODZNAKI PAMIĄTKOWEJ
OKRĘGU POMORSKIEGO
ARMII KRAJOWEJ

ZA KOMISJĘ ODZNAKI

Toruń, dnia 11 listopada 1986 r.

RZECZPOSPOLITA POLSKA

LEGITYMACJA

ŻOŁNIERZA AK
 •AKCJA BURZA•
 Nr. **I/04/1109**

KOMITET ORGANIZACYJNY 50-lecia
 POWSTANIA WARSZAWSKIEGO
 I
 •AKCJI BURZA•
 POD PROTEKTORATEM
 PREZYDENTA
 RZECZPOSPOLITEJ POLSKIEJ

przyznaje:

Keutzer Janinie Urszuli

ODZNAKĘ PAMIĄTKOWĄ
 •AKCJI BURZA•

Sekretarz Stanu

PATENT Nr 36251

W imieniu Rzeczypospolitej Polskiej
potwierdza się, że

.....
Pani KENTZER JANINA.....

w latach walki zbrojnej z najeźdźcami
z honorem pełniła żołnierską powinność
i uzyskała prawo do zaszczytnego tytułu:

*Weteran Walk o Wolność i Niepodległość
Ojczyzny*

KIEROWNIK
URZĘDU DO SPRAW KOMBATANTÓW
I OSÓB REPRERSONOWANYCH

Stanisław

Warszawa, 2001 r.

PREZES
RADY MINISTRÓW
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Josif Milk

Fundacja

Archiwum Pomorskie Armii Krajowej
w Toruniu

składa

Pani Janinie Urszuli KENTZLER

wyrazy podziękowania i wdzięczności
za pracę dla dobra Fundacji
i niepośledni wkład w jej dorobek,
za troskę o pamięć historii,
za stałą serdeczność, bezinteresowność i życzliwość

Honorowa Przewodnicząca
Rady Fundacji

Elżbieta Zawadzka

Rada Fundacji

Jan Wójcik

Toruń, *16 listopada 2002 r.*

SIŁY ZBROJNE
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

PREZYDENT
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

mianował

nie będącego w czynnej służbie wojskowej

szer. Janinę KENTZER c. Alojzego

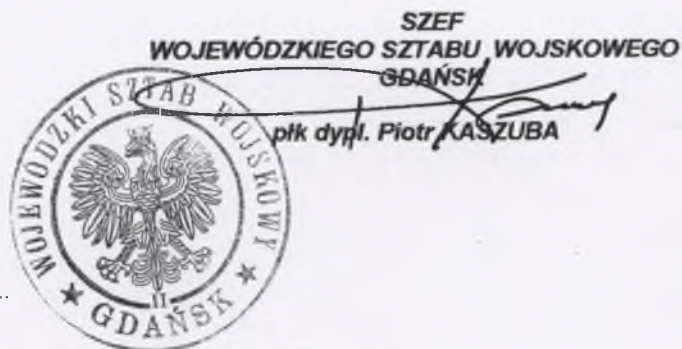
na stopień

PODPORUCZNIKA WOJSKA POLSKIEGO

z dniem ***2 grudnia 2002 r.***

Gdańsk, 7.01.2003 r.

(data)

SO.I.5017/2/2002

Gdańsk, dnia 15 lipca 2002 r.

Pani
Janina Kętko

Szanowna Pani

Mam zaszczyt zawiadomić, iż została Pani uhonorowana tytułem „Weterana Walk o Wolność i Niepodległość Ojczyzny”.

W imieniu Wojewody Pomorskiego pragnę zaprosić Panią na uroczystość wręczenia dyplomu – patentu potwierdzającego ten tytuł weteranom z Miasta Gdańska.

Spotkanie odbędzie się **23 lipca 2002 r. (wtorek) o godz. 13:00** w Wielkiej Sali Wety Ratusza Głównego Miasta w Gdańsku, ul. Długa 46/47.

zob. str. 4

p.o. DYREKTOR WYDZIAŁU
Spraw Obywatelskich i Migracji

Donata Kledzik

WOJEWÓDZKI SZTAB WOJSKOWY GDAŃSK

SIŁY ZBROJNE
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

MINISTER OBRONY NARODOWEJ

mianował

nie będącego w czynnej służbie wojskowej

ppor. Janinę KENTZER c. Alojzego

na stopień

PORUCZNIKA

z dniem **15 września 2005 r.**

SZEF
WOJSCOWSKIEGO SZTABU WOJSKOWEGO
GDAŃSK

pl. dypl. Piotr KASZUBA

Gdańsk, 28.09.2005r.

(data)

Podziękowanie

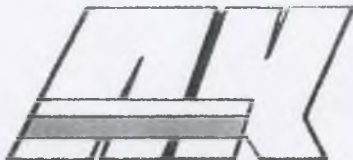
dla
Pani Urszuli Kentzer

za wieloletnią współpracę,
 za okazaną pomoc w poznawaniu historii Ojczyzny,
 krzewieniu patriotyzmu wśród uczniów naszego zespołu
 Szkoły Podstawowej nr 2 im. Armii Krajowej
 i
 Gimnazjum nr 28 im. Armii Krajowej

dyrektor

Elżbieta Niliel

Gdańsk, 22 czerwca 2007r.

ŚWIATOWY ZWIĄZEK
ŻOŁNIERZY ARMII KRAJOWEJ
OKRĘG POMORSKI

Zarząd Koła Gdańsk-Wrzeszcz

80-921 Gdańsk, ul. Słowackiego 3

Gdańsk, 21.09. 2007 r.

Pani
Urszula Kentzer
por. W.P. w st. spoczynku

w Gdańsku

Droga Urszulo !

Zarząd Koła pragnie Tobie podziękować za wieloletnią pracę społeczną w naszej organizacji.

Dziś Twe zdrowie nie pozwala na czynny udział w pracy Zarządu Koła, ale zawsze się naszą organizacją interesujesz i pamiętasz o niej.

Życzymy zdrowia, by dobry Bóg obdarzył Ciebie troską i byś mogła przez dalsze lata cieszyć się z dobrze spełnionego obowiązku wobec Rodziny i Ojczyzny oraz przeżywać troski i radości Armii Krajowej.

D. Rutecka

Danuta Rutecka
por. W.P. w st. spoczynku

Rakowski
mgr Roman Rakowski
kmdr por. w st. spoczynku

MEMORIAŁ GENERALI MARII WITTEK

PRZEKAZUJE

*..Drogiemu Uczennicy.. potem..Dzielnej..Koleżance
..Jemimie..Kempczew..*

**ODZNAKĘ WYRAŻAJĄCĄ PODZIĘKOWANIE
ZA WSPÓŁPRACĘ W UPAMIĘTNIANIU UDZIAŁU
ŻOŁNIERZY - KOBIET W WALCE O NIEPODLEGŁOŚĆ POLSKI
NA WSZYSTKICH FRONTACH II WOJNY ŚWIATOWEJ**

**- W IMIENIU WSZYSTKICH CZŁONKIŃ "MEMORIAŁU"
WRAZ Z SERDECZNYM POZDROWIENIEM**

Elżbieta Zawacka
GEN.PROF. ELŻBIETA ZAWACKA

TORUŃ, DNIA 20 XII 2007

DYPLOM

MEDALU „PRO MEMORIA”

Decyzją Nr 970/KU/08 wyróżniam

Panią Janinę KENTZER

Medalem „PRO MEMORIA”

za wybitne zasługi w utrwalaniu pamięci o ludziach
i ich czynach w walce o niepodległość Polski
podczas II wojny światowej i po jej zakończeniu

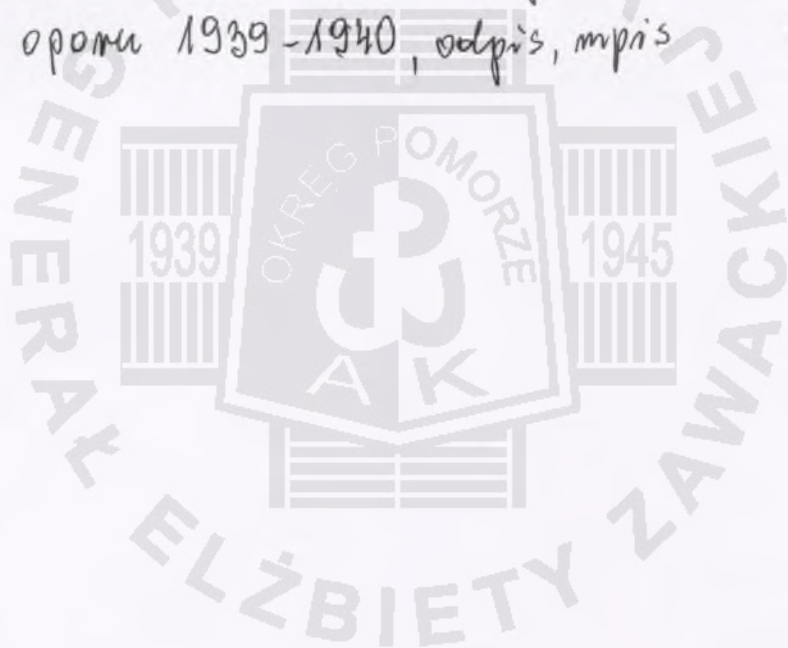
Kierownik
Urzędu do Spraw Kombatantów
i Osób Represjonowanych

Warszawa, 2 stycznia 2008 r.

1/3. Inne materiały dokumentacyjne: Bednarsko
Janina

1. "Kwestionariusz w sprawie służby w
"Przysposobieniu Wojsk. Kobiet" z 1968,
mpis, oryg. k. 1 s. 1-2
2. "Wyniady o pracy wychowawczej PWK"
z 1968, mpis, oryg. k. 1 s. 3-4
3. "Karta ewidencyjna" nr 301/89,
kserokop. oryg. k. 1 s. 5-6
4. Relacja do historii ubrań pieliszek
w miejscu oporu 1939-1940, odpis, mpis k. 1 s. 7

3/1

Kwestionariusz w sprawie służby w Przynależności Wojskowej Kobiet

1. Imię i nazwisko respondentki /z podkreśleniem nazwiska używ. przed
Janina-Urszula Kentzer z d. Lednarska
2. Adres obecny Gdańsk-Brzeźno, Korzeniowskiego 19 m.10
3. Rok urodzenia. 1921. miejscowość i powiat Toruń.
4. Pochodzenie społeczne. int.... Zawód rodziców -czynna służba wojsk.
podchorąży
5. Wykształcenie /nazwy kolejnych uczelni przedwoj. z podaniem miejscowości i roku ukończenia, ewentualnie liczbą klas ukończonych.
6. Wykształcenie obecnie posiadane
- 6a. Przebieg pracy zawodowej
- 6b. Pierwsza praca zawodowa w życiu
rok, rodzaj, instytucja, miejsc.
- 6E. Dalszy przebieg pracy przed wojną
- 6c. Praca w czasie wojny
- 6d. Zawód obecny lub poprzedzający przejście na rentę
7. Przebieg służby PWK.
- 7A. Data wstąpienia do PWK..... do Jednostki
- 7B. Data wystąpienia z PWK..
- 7C. Przebieg szkolenia .. z podaniem lat i miejscowości oraz rodzajów szkolenia.
- 7D. Obozy szkoleniowe z podaniem lat, miejscowości i rodzajów szkoleń.
- 7E. Funkcje na obozach
- 7F. Terenowe funkcje instruktorskie
- 7G. Charakter służby PWK w dniu 31 sierpnia 1968 r.
8. Przebieg służby wojennej/prosimy opisać na oddzielnych kartkach/
- 8A. Przebieg służby w organizacjach wojskowych w okupowanym kraju/
z podaniem dat, rozpoczęcia i zmian funkcji, miejscowości i charakteru pracy/
- 8B. Przebieg służby w wojsku poza granicami kraju
- 8C. Przebieg służby w obronie totalnej
9. Pobyty w obozach, więzieniach na pracy przymusowej

10. Źródła i dokumenty mówiące o pracy wymienionych jednostek i rodzajów służby wojskowej i w obronie totalnej oraz inne źródła związane z powyższymi danymi.

Powszechna

5. Rodzinka szkoła "Rodziny Wojskowej w Toruniu".

Miejskie Gimnazjum Żeńskie w Toruniu - 1937 r. - mała matura

6. j.w. + kurs stenografii i pisania na maszynie

- 6 a. od 1937 r. - 1939 r. Okręgowy Urząd Wychowania Fiz. i Przemysłu Wojskowego oraz Pomorska Brygada Obrony Narodowej - Toruń.

Okres okupacji - pomoc domowa oraz bufetowa na dworcu Toruń Wschód.

Od kwietnia 1945 r. do lipca 1946 r. - Okręgowy Związek Rewizyjny R.P. - Okręg Pomorski w Toruniu - sekretarka,

od sierpnia 1946 r. do września 1949 r. - Miejski Urząd W.F. i P.W., później Komenda Miejska "Służba Polsce" w Sopocie oraz komendantka hufców szkolnych.

od września 1950 r. do kwietnia 1952 r. sekretarka w Instytucie Gospodarki Ciepłej Pol. Gdańskiej.

Od kwietnia 1952 r. do października 1960 r. - przerwa w pracy zawodowej. Zajmowałam się wychowaniem trojga dzieci.

Od 17 października 1960 r. do chwili obecnej - Politechnika Gdańska, Zakład Dróg Wodnych - na stanowisku ekonomisty.

7. Nie pamiętam dokładnie, ale chyba od 1935 r. - 1937 r. uczestniczyłam w hufcu szkolnego PWK, od 1937 do 1939 r. hufiec pozaszkolny PWK. - Toruń.

7 c. - Szkolenie na terenie hufca, później przeszkolenie sanitarne.

- 7 d. Nie pamiętam dokładnie - Garczyn, obozy hufców szkolnych 1937 Spała-Borski - sierpień 1939 r. - kurs podinstruktorski III stopnia.

Kecio Felina

Wywiad o pracy wychowawczej PWK.

1. Co skłoniło Cię do wstąpienia do PWK?
Co- do wystąpienia?
2. Proszę uprzytomnić sobie postać swojej pierwszej komendantki lub innej instruktorki, która wywarła na Tobie wyraźny wpływ wychowawczy; w czym wyrażał się ten wpływ? Jak teraz go oceniasz?
3. Które formy i środki, stosowane w pracy pewiackiej uważałaś za korzystne oddziaływujące? Dlaczego?
Które formy i środki nie uzyskały wówczas Twojej aprobaty? Dlaczego?
4. Jakie skutki wychowania pewiackiego stwierdzałaś u siebie przed wojną? Jakie skutki u innych pewiaczek?
5. W jakiej mierze możesz przypisać swoją postawę obywatelską /żołnierską w czasie wojny wychowaniu pewiackiemu?
6. Gdybys miała wówczas córkę w odpowiednim wieku, czy skierowałabyś ją do PWK? Jakich skutków dodatnich spodziewałabyś się? Jakich skutków ujemnych obawiałabyś się?
7. Jak oceniasz rolę Twojego przywiązania organizacyjnego, Twojego uczestniczenia w PWK dla przebiegu Twojego życia? Jak oceniasz rolę więzów przyjacielskich nawiązanych z pewiaczkami dla Twojego życia?
8. Jak oceniasz obecnie rolę odegraną przez Organizację PWK w dziejach Polski przedwojennej i wojennej? Jak oceniają ją znajome były pewiaczki?

-
1. Osoba pierwszej Komendantki hufca szkolnego.
 2. Pani Elżbieta Zawacka-uczuciowym i ideowym zaangażowaniem się w pracę pewiackiej.

3. Regularne zloty, wyjazdy, kursy, szkolenia

- 4
3. akademia, uroczystości wojskowe i patriotyczne. Naświetlały i rozszerzały nam nasz światopogląd i spojrzenie na sprawy obronności kraju i wojska.

Musztra i stosowanie form wojskowo-służbowych/rozkazy, meldowanie, postawa czysto-wojskowa/.

4. Obowiązkowość, punktualność oraz pogłębienie uczuciowego stosunku do swego kraju.
5. Dzięki pogłębieniu i wyrobieniu w sobie poczucia przynależności i obowiązku w stosunku do własnego kraju zachowałyśmy właściwą i godną postawę obywatela polskiego na swoim terenie.
6. Raczej do harcerstwa.

7. Wydaje mi się, że trudno jest odpowiedzieć na postawione pytania /przynajmniej mnie/ osobom, które w omawianym czasie wchodziły dopiero w to życie organizacyjne, poznawały je i nawiązywały tak służbowy jak i uczuciowy stosunek z organizacją. Byłyśmy dopiero uczestniczkami i materiałem szkoleniowym, a rezultaty tego szkolenia miały dopiero nastąpić. W szczęśliwszej sytuacji były koleżanki znajdujące się na terenie G.G. i południowej części Polski. Do 1939 r. byłyśmy wykonawczyniami poleceń, rozkazów, stosunku organizac. a nie pracowałyśmy jeszcze samodzielnie. Na terenie na którym przebywałam /Pomorze-Toruń/ w czasie okupacji trudno było o podtrzymanie kontaktu organizacyjnego, gdyż stale się rwał, a po aresztowaniu Pani Marii Nowickiej z Włocławka, wogóle się urwał. Pierwsza moja Komendantka hufca²³, na naszym terenie wogóle była nieosiągalna i poszukiwana przez Niemców, Bliskie koleżanki przeważnie wyjechały z terenu Pomorza, część była aresztowana i tylko poprzez przypadkowe spotkania wiedziałam o ich istnieniu i pracy.

Dopiero, gdy po wojnie /znowu kontakt z pierwszą Komendantką hufca/ podjęłyśmy pracę w Okręgowych Urzędach WF i PW., a później w Komendach "SP" jako referentki do spraw kobiecych, odżyły wspomnienia, twarze i z wielkim wzruszeniem i sentymentem wracałyśmy do tamtych dni, podjęcie pracy i postawa jaką zachowałyśmy w czasie naszej krótkiej pracy była wynikiem tamtego pierwszego przeszkolenia, co jest chyba dowodem dobrego nas wychowania i ukształtowania naszych poglądów.

Dla mnie ideałem nieosiągalnym i godną zawsze podziwu na tym odcinku pracy pozostanie zawsze osoba pierwszej mojej komendantki, Pani Elżbiety Zawackiej.

Wiedza Polica 29

nr ewidencyjny. 301/89

KARTA INFORMACYJNA

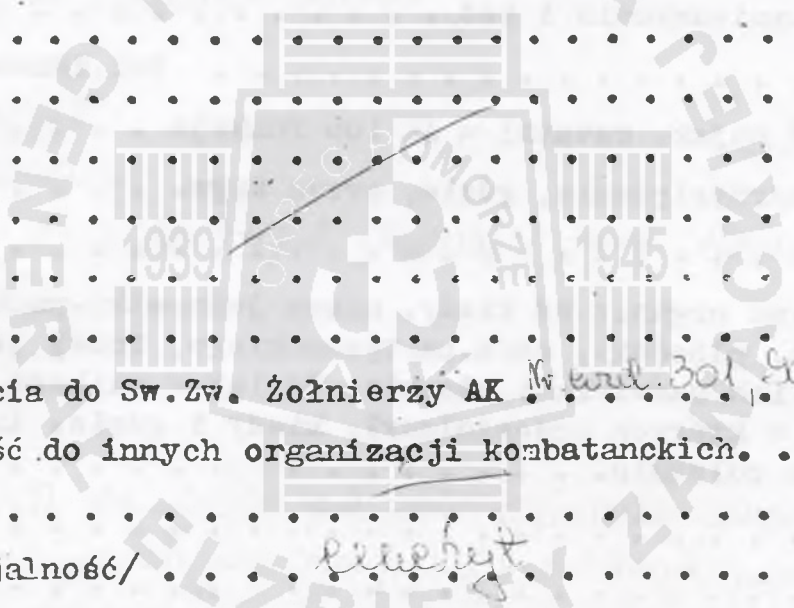
1. Nazwisko. *Ykubow* imię. *Juliana - Urszula*
2. Nazwisko panięskie *Bednarska*
3. Nazwisko konspiracyjne.
4. Imię ojca *Albiny* matki. *Paleria*
5. Data i miejsce urodzenia *24 październik 1921 rdc Tomu*
6. Pseudonimy . . . *"Ula"*
7. Adres zamieszkania i kod *80-135 - Gdansk ul. Nda Jureli 49*
 tel. domowy *32-27-11*
8. Stopień wojsk. ostatni w AK lub funkcja *Łączniczka*
9. Data zaprzysiężenia, gdzie, przez kogo. *liпень 1943 rdc*
Włodzisław, przez referenta Józefa Wójcickiego, Albinę Bednarską ps
"Chryzant"
10. Przydział organ.: od kiedy, nazwa jednostki - pułku, baonu, kompanii, plutonu, placówki, oddz. partyzanckiego, innej jednostki. Pseudon. d-ców, ich nazwiska i stopnie. Udział w walkach, ważniejsze akcje bojowe w których uczestniczył, kiedy i gdzie. Inna działalność - na czym polegała.
Łączniczka referatorka 1942 - Józef Wójcicki ps w zastępstwie
"Chryzant" kontakt z ostatni przewoźny Polny Łączniczka ps Albinę Bednarską ps
Łączniczka ps Polny przewoźny funkcja dowódcy
o formidacji gen. P.P.P. oraz uczestnik w akcjach samobrony, spotykał do końca okupacji niemieckiej
11. Odniesione rany i kontuzje - gdzie, kiedy, rodzaj rany lub kontuzji oraz ewentualny pobyt w szpitalach - wymienić i ich czasokresy.

12. Awanse uzyskane w AK.

13. Odznaczenia uzyskane z tyt. działalności w AK /podać wykaz z data-
mi, nr leg. i przez kogo nadane /może być w załączniku/

- 1. Inżynier Armii Krajowej Nr 17012, Łowiczu 25 stycznia 1944r.
- 2. Medal Wojska leg. Nr 23059, Łowiczu 15 sierpnia 1948r.
- 3. Odznaka Gallusowa Udziału Powstańczej AK Nr 236, Toruniu 11 XI 19

14. Dalsza działalność i losy po zakończeniu działań bojowych np. dal-
sza działalność konspiracyjna- gdzie, dokąd i jaki przydział organ.,
pobyt w obozach jenieckich lub koncentracyjnych, łagrach, ewent.
innych -od kiedy i gdzie. Data uwolnienia. Represjonowanie i prze-
kogo, kiedy.

15. Data przyjęcia do Sw.Zw. Żołnierzy AK Nr kard. 301, Górnisk 3. VIII 1989

16. Przynależność do innych organizacji kombatanckich.

17. Zawód /specjalność/ inżynier

18. Proponowany udział w pracach naszego Koła

20 września 1994r.
/data/

Janina Jędrzej
/podpis/

Relacja
do historii udziału powiastek w ruchu oporu 1939-45

I

1. Kentzer Janina-Urszula z domu Bednarska, Gdańsk-Brzeźno,
ul. Korsenińskiego 19-21 n.10.
2. a. podinstruktorka z wyszk. sanitarnym
b. Hufiec szkolny 1935-37
c. Hufiec pozaszkolny, Toruń, od 1937 do 1939 r. Szef hufca do
wybuchu wojny. k-tka hufca Maria Nowicka (spotykałam ją w
1946 r. adresu nie znam)
d. Spała-Berki 1939 r. Kurs podinstruktorski.
e. 30 i 31 sierpnia 1939 r. byłam w Toruniu pracując w Okr. Urzędzie
WFIPW od 1937 r. i w Pom. Bryg. O.M.
f. byłam w Spale na obozie.
3. a. Halina Antoniewicz-powiatka, jest w Warszawie. patroli minerskie
Anna Matuszak uczestnicząca - ref. PWK. K-da Miejska Służba
Polsce w Gdańsku
b. Zofia Kles - pper. WP zamieszkała Toruń, miejsce pracy w
Politechniki Gdańskiej
Małgorzata Gdaniec - ref. PWK z Kartus
c. nie posiadam.

II

1. Od 1934 r. należałam do PWK. Hufiec szkolny Miejskiego Gimn. Żensk.
w Toruniu. K-tka Elżbieta Zawacka.

Transportem wojskowym w dniu 1-2 września 1939 r. do Warszawy.
Oblężenie w Warszawie. Pod koniec września 1939 r. powrót do
Torunia.

Okres okupacji w Toruniu. Kontakt miałam z k-tką Marią Nowicką.
Ponieważ została aresztowana przez Gestapo, więc nie doszło do
pracy konspiracyjnej.

2. jak wyżej.

podpis: Kentzer Janina

Depisałam z kwestionariusza z EZH9 / P z XI 1968 r. Jak wyżej
Maria Wittak W-za 14.XII. 1974 r.

Ur. w 1921 r. w Toruniu. Ojciec chorąży w WP. Ukończyła szk. powszechną
Rodziny Wojskowej. Mała matura w 1937 r. Kurs stenografii i pisania na
maszynie. Praca do 1.IX.39 r. - jak wyżej.

Okupacja-pomoc domowa oraz bufetowa na Dworcu Toruń-Wschód

IV.45-VII.46 Okr. Zw. Rewizyjny RP Pom. - sekretarka

VIII.46-IX.49 - Miejski U. Kf. i Pw, K-da Miejska SP w Sopocie oraz HS

IX.50-IV.52 Instytut Gosp. Ciepłej Polit. Gdańskiej - sekretarka

IV.52-1.60 wychowuje troje dzieci, nie pracuje.

18.X.60-----polit. od. Zakłady Dróg Wodnych-ekonomista.

Za zgodność
14.IV.1975 r. Bydgoszcz
Sulowski

II. Materiały uzupełniające relację:

1. art. „Tommiambi w konspiracji”, Nowości,
z 7.09.1999, kserokop. k. 2 6, 1-2
2. Exlibris Mrs. Gutzler, kserokop. oryg. k. 1 5, 3

Losy pewiaczek z Hufca nr 4

Torunianki w konspiracji

Wśród wielu pamiątek zgromadzonych w Fundacji Archiwum Pomorskiej Armii Krajowej w Toruniu znajduje się okazały zbiór fotografii, a między innymi i takie, które stanowią rodzinną pamiątkę nie tylko w znaczeniu dosłownym, ale i przenośnym.

A oto jedna z nich: w khaki bluzach i granatowych spodnicach stoją w dwuszerzonym szeregu członkinie Hufca nr 4 Przysposobienia Wojskowego Kobiet (PWK) w Toruniu, którym na zbiórkach, obozach i szkoleniach towarzyszyły słowa piosenki: „pewiaczki to bohaterki związku, a jego hasłem moc i chęć”. Hufiec Przysposobienia Wojskowego Kobiet przy żeńskim Gimnazjum Humanistycznym utworzyła nauczycielka tej szkoły, instruktor PWK mgr **Elżbieta Zawacka**, później żołnierz konspiracji.

W rocznicę tamtego września, Hufiec bowiem powstał na początku roku szkolnego 1935/36, warto poznać losy chociaż niektórych dziewcząt z fotografii. W pierwszym szeregu od prawej strony stoją: komendantka **Elżbieta Zawacka**, dalej **Zofia Jackowiak** drużynowa, a obok niej szef Hufca **Monika Dymska**. Pierwszy szereg zamyka najmłodsza pewiaczka **Halina Antoniewicz**.

Najtragiczniejszą postacią jest **Monika Dymska**, która zaraz po uzyskaniu dyplomu nauczycielskiego, 1 września 1939 r. została powołana do pomocniczej służby wojskowej jako sanitariuszka i wraz z ambulansem wojskowym dotarła do Hrubieszowa. Do Torunia powróciła w październiku 1939 roku i będąc już przed wojną zaprzysiężoną członkinią tajnej organizacji wojskowej „Grunwald”, pełniła funkcję wywiadowczyni i organizatorki ogniw terenowych siatki wywiadowczej tej organizacji. Równocześnie współdziałała w opiece nad jeńcami. Jesienią 1940 roku, gdy „Grunwald” został rozbitý przez gestapo, „Nikita” (taki miała pseudonim konspiracyjny) znalazła się w pomorskiej siatce wywiadowczej Związku Jaszczurczego i utrzymywała łączność z Ekspozyturą

Wśród grupy dziewcząt jest także **Honorata Modrzyńska**, która zaraz po maturze w 1937 r. podjęła studia w Warszawie. Przeżyła obleżenie stolicy i po powrocie do Torunia w październiku 1939 roku, podobnie jak Zosta, członkini KOP, działała w jego komorce wywiadowczej, będąc także kurierką pomorską do Warszawy. Jesienią 1940 roku zdołała uciec przed poszukującym jej gestapo do Bydgoszczy, a później do Warszawy. Po Powstaniu Warszawskim zamieszkała w Bydgoszczy i tu zmarła 13 X 1973 r.

Halę Lipską, obecnie **Koziolową**, można było 1 września 1939 zobaczyć na ulicach naszego miasta z torbą sanitariuszki na ramieniu. Po wysiedleniu z Torunia wstąpiła do konspiracyjnej organizacji „Ojczyzna”, a wiosną 1942 r. została łączniczką Sekcji Zachodniej Departamentu Informacji Delegatury Rządu na Kraj. Ona także walczyła na barikadach powstanczej Warszawy, a po upadku Powstania znalazła się w obozach jeńców wojennych. Obecnie mieszka w Warszawie, współpracując z Fundacją Archiwum Pomorskie Armii Krajowej w Toruniu.

Częstym gościem toruńskiej Fundacji i ściśle jej współpracownicą jest kolejna pewiaczka – **Janina Urszula Bednarska**, obecnie **Kentzerowa** – teraz mieszkająca w Gdansk. Była łączniczką Inspektoratu AK Torunia, a wcześniej swego ojca Alojzego Bednarskiego ps. „Ksawery”, który początkowo działał w „Grunwaldzie”, później w Polskiej Armii Powstania (PAP). „Ula”, taki był pseudonim konspiracyjny Janiny, do końca wojny bardzo ofiarnie uczestniczyła w różnych akcjach samoobrony społecznej.

Prezentacje dziewcząt z fotografią

... w pierwszym szeregu od prawej strony stoją: komendantka **Elżbieta Zawacka**, dalej **Zofia Jackowiak** drużynowa, a obok niej szef Hufca **Monika Dymska**. Pierwszy szereg zamyka najmłodsza pewniaczka **Halina Antoniewicz**.

Najtragicznieszczą postacią jest **Monika Dymska**, która zaraz po uzyskaniu dyplomu nauczycielskiego, 1 września 1939 r. została powołana do pomocniczej służby wojskowej jako sanitariuszka i wraz z ambulansem wojskowym dotarła do Hrubieszowa. Do Torunia powróciła w październiku 1939 roku i będąc już przed wojną zaprzysiężoną członkinią tajnej organizacji wojskowej „Grunwald”, pełniła funkcję wywiadowczyni i organizatorki ogniw terenowych siatki wywiadowczej tej organizacji. Równocześnie współdziałała w opiece nad jeńcami. Jesienią 1940 roku, gdy „Grunwald” został rozbity przez gestapo, „Nikita” (taki miała pseudonim konspiracyjny) znalazła się w pomorskiej siatce wywiadowczej Związku Jaszczurczego i utrzymywała łączność z Ekspozyturą Związku, która z kolei współpracowała z Oddziałem Informacyjno-Wywiadowczym Sztabu Komendy Głównej podziemnego wojska. 23.08.1942 r. razem z rodzicami została aresztowana, a śledztwo prowadzone w Berlinie zakończyło się 12.03.1943 r. rozprawą przed Sądem Wojskowym Rzeszy i wyrokiem śmierci wykonanym w Plutzensee 25.06.1943 r. przez ścięcie gilotyną. Symboliczna mogiła Moniki znajduje się na cmentarzu wojskowym w Toruniu.

Drużynowa **Zosia Jackowiak** już w październiku 1939 r. z inicjatywy por. Pawła Piątkowskiego, organizatora Komendy Obrońców Polski (KOP) na Pomorzu, weszła w skład pierwszej w Toruniu komórki tej organizacji konspiracyjnej, została kurierką Pomorskiego Okręgu KOP i przyczyniła się do rozbudowy jej sieci terenowych na Pomorzu. Jak wiadomo, rok 1940 przyniósł falę dekonspiracji członków organizacji konspiracyjnych w Toruniu. Zofia Jackowiak wraz z innymi została aresztowana 3 XI i osadzona w Stutthofie, gdzie przebywała do 1945 r.

2

... sanitariuszki na Kamieniu. Po wysiedleniu z Torunia wstąpiła do konspiracyjnej organizacji „Ojczyzna”, a wiosną 1942 r. została łączniczką Sekcji Zachodniej Departamentu Informacji Delegatury Rządu na Kraj. Ona także walczyła na barykadach powstańczej Warszawy, a po upadku Powstania znalazła się w obozach jeńców wojennych. Obecnie mieszka w Warszawie, współpracując z Fundacją Archiwum Pomorskiej Armii Krajowej w Toruniu.

Częstym gościem torunskiej Fundacji i ściłą jej współpracownicą jest kolejna pewniaczka – **Janina Urszula Bednarska**, obecnie **Kentzerowa** teraz mieszkająca w Gdańsku. Była łączniczką Inspektoratu AK Torunia, a wcześniej swego ojca Alojzego Bednarskiego ps. „Ksawery”, który początkowo działał w „Grunwaldzie”, później w Polskiej Armii Powstania (PAP), „Ula”, taki był pseudonim konspiracyjny Janiny, do końca wojny bardzo ofiarnie uczestniczyła w różnych akcjach samoobrony społecznej.

Prezentacje dziewcząt z fotografią zamykają losy najmłodszej pewniaczki – **Haliny Antoniewicz** ps. „Hamusia”, obecnie lekarki mieszkającej w Warszawie. W dniu wybuchu wojny wypełniała rozkazy w wojskowej Komendzie PW w Toruniu, a następnie razem z ojcem, lekarzem, który został zamordowany w Stutthofie, pracowała w Szpitalu Garnizonowym w Toruniu jako sanitariuszka. Po wkroczeniu Niemców do Torunia przyłączyła się do grupy harcerek Ferdynanda Trappa, a po przesiedleniu do Warszawy Elżbieta Zawacka wprowadziła ją do grupy minerek Kedywu (Kierownictwo Dywersji AK). Po wojnie, studiując medycynę, była kolporterką prasy WiN (organizacja Wolność i Niezawisłość).

Na zakończenie warto odpowiedzieć na pytanie, jaki wpływ na uczestnictwo przedstawionych pewniaczek w walce niepodległościowej miała ta Organizacja. Otóż w opinii naszych Kombatantek, nie tylko przysposabiała do udziału w wojnie, ale kształtowała charakter i dawała młodzieży cel i ideały. **E.S.**

3

III/1. Materiały dotyczące rodziny relatora:
Bednarsko Janina

1. Życiorys Tadeusza Kentzera - brak daty i podpisu (teścia Urszuli) kserokop. mpisu. k. 2 s. 1-1a
2. art. z sierpnia 1937 r. pt. „Lipniski - Tadeusz Kentzer...” (brak źródła) kserokop. str. 5 (niepełna) k. 2 a 1-3
3. Życiorys Lecha Kentzera z 18.01.1986, mpis kserokop. (mąż Urszuli) k. 3 s. 4-7
4. Pismo gen. bryg. Wacława Bakierowskiego z 15.01.1991 do Leszka Kentzera - podziękowanie ^{i wyrażenie uznania} i wyrażenie uznania i wdzięczności za udział w Młodzieżowym Związku dla Rodziny, kserokop. oryg. k. 1 s. 8

Tadeusz Kentzer

Urodzony 24.08.1882r w Makowarsku, pow. Bydgoszcz - syn Józefa /rolnika/ i Franciszki. Studiował farmację w Monachium, a następnie przez kilka lat pracował jako aptekarz na terenie Pomorza. W 1911r dla wzmocnienia żywiołu polskiego na Warmii nabył majątek Tęguty, pow. Olsztyn. Ożeniony z Eleonorą z domu Łukiewską - miał 7 dzieci /5 synów i 2 córki/. W czasie I wojny światowej musiał służyć w wojsku niemieckim jako aptekarz. po 1918r działał aktywnie w ruchu polskim, między innymi jako członek Polakiej Rady Ludowej dla Warmii, z-ca landrata z ramienia ludności polskiej na powiat olsztyński oraz członek Międzynarodowej Plebiscytowej Komisji Kontrolnej. Po zakończeniu akcji plebiscytowej był przez tamtejsze władze szykanowany i napadany. W 1920r zmuszony był opuścić Tęguty i przeniósł się na rodzinne Pomorze, gdzie przejął z rąk niemieckich majątność Lipniczek k/Torunia, które wielkim nakładem i pracą postawił na b. wysoki poziomie czego dowodem były liczne fachowe wycieczki zwiedzające majątek, jeden z najlepszych na Pomorzu. Gospodarstwo to /256 ha/ było rolniczo hodowlane, specjalizujące się w hodowli bydła, owiec i drobiu /liczne złote medale na wystawach/, jak również w hodowli koni remontowych dla wojska. Ziemia pszenno-buraczana /75%/ i lżejsza żytnio-kartoflana /25%/. Tadeusz Kentzer był v-prezesem Pomorskiego Towarzystwa Rolniczego w Toruniu i v-prezesem Związku Hodowców Owiec na Pomorzu. Działał w przedstawicielstwie samorządu terytorialnego - długoletni członek sejmiku i Wydziału Powiatowego. Działacz Związku Obrony Kresów Zachodnich, później Polskiego Związku Zachodniego. W 1928r za swą działalność na Pomorzu został dekretem Prezydenta dekorowany Złotym Krzyżem Zasługi. We wrześniu 1939r władze niemieckie zajęły Lipniczek, a T. Kentzer wczesną wiosną 1940r został aresztowany i umieszczony wraz z 2 synami w lechach fortów toruńskich, skąd przetransportowano go 16 kwietnia 1940r do obozu koncentracyjnego w Oranienburgu - Sachsenhausen. Tu w dniu 27 maja 1940r został zamordowany, a w niespełna 2 lata później /początek marca 1942r/ zginął tu jego najstarszy syn /Adam/ - inżynier rolnik. Drugiemu synowi /Lechowi/ udało się przetrwać tragizm obozu, w którym przebywał przeszło 5 lat. Pośrednim wiekiem syn Jerzy - student Wyższej Szkoły Ziemiańskiej we Lwowie, zginął w Puszczy Kampinoskiej we wrześniu 1939r w randze wachmistrza podchorążego rez. 2 pułku szwoleżerów Starogardzie.

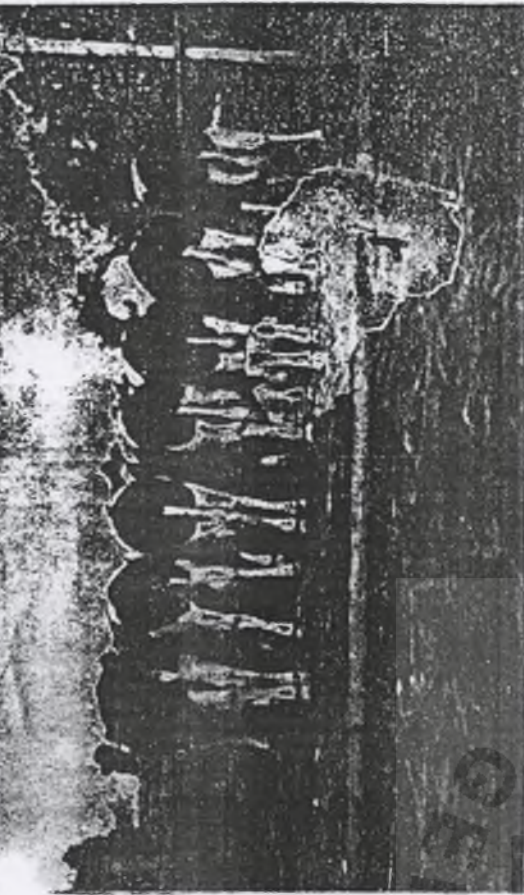
Poza pracą mającą na celu rozkwit rolnictwa i działalnością społeczną T. Kentzer był zamiłowanym myśliwym. W latach 30-ych przez kilka lat pełnił funkcję Łowczego Powiatowego PZŁ. W tych również czasach należał do Koła Porad Sąsiedzkich, którego członkowie - właściciele pobliskich majątków zbierali się, by obradować w sprawach organizacji i usprawnienia gospodarki rolnej poprzez udzielanie sobie wzajemnie cennych nieraz porad.

Lipneczki p. T. Kentzer przejął z rąk niemieckich. Gospodarstwo było opuszczone. Pierwszym więc zadaniem było postawienie majątku na mocnym oparciu o glebę. Wielkim nakładem i pracą szybko osiągnął podstawę, na której z roku na rok stan roli polepszał. Dzisiaj już Lipneczki stanowią czołowe gospodarstwo, jedno z najlepszych na Pomorzu, często stawiane za przykład i od-

Fragmety pięknego parku

Stawka Jasiołcie nagrodzona na P. W. K. — Każda indywidualnie i w całości.

wane, lub sadzone — w odpowiednich odmianach. Pszonica i burak, jak widać z podziału wartości gleby — stanowią

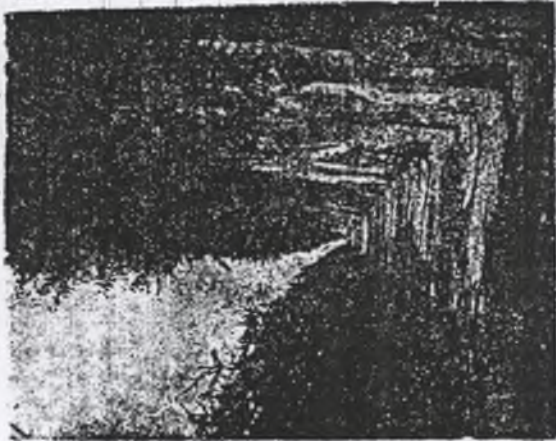
Jasiołca „Infantha” nr. 3664 nagrodzona Złotym Medalem Ministerstwa Przemysłu i Handlu na Powsz. Wystawie Krajowej.

Uważniejszą produkcję. Dalej jęczmień, żyto, kartofle.

Bardzo silnie zaprowadzona jest w Lipneczkach — hodowla. O wysokich wartościach mówią już liczne autorytatywne stwierdzenia szczególnie w bydło — jak: dwa złote medale Ministerstwa R. i R. R., a na Powszechniej Wystawie

daktyle, palmy i całość czule pielęgnowaną.

Pan Kentzer swoją pracą na roli oddaniem społecznym i działalnością w różnych organizacjach rolniczych, ogólnych — i przedstawicielstwie samorządu terytorialnego — zasłużył się dobrze na Pomorzu. Dekretem Pana Prezydenta z 1928 r. dekorowany został Złotym Krzyżem Zasługi. J. Piażewski

Fragmety pięknego parku

Lech Kentzer
ul. Korzeniowskiego 19/21 m.10
80-508 Gdańsk-Brzeźno

Gdańsk, 18.01.1986r.

Ż y c i o r y s

Urodziłem się dnia 13 września 1918r w Tengutach, pow. Olsztyn, jako syn farmaceuty-rolnika Tadeusza Kentzera i Eleonory z domu Łukiewskiej. Ojciec mój jako działacz w ruchu polskim na Warmii oraz członek Międzynarodowej Plebiscytowej Komisji Kontrolnej został zmuszony na skutek szykan niemieckich do przeniesienia się w 1920r na Pomorze i osiadł w Lipniczkach koło Torunia /p. "Słownik Biograficzny Warmii, Mazur i Powiśla XLI i XX wieku" Tadeusza Orackiego str.154/

W latach 1928-1936 uczęszczałem do gimnazjum humanistycznego im. Mikołaja Kopernika w Toruniu, gdzie w 1936r otrzymałem świadectwo dojrzałości. Od 1936r studiowałem na Wydz. Chemicznym Politechniki Warszawskiej a od wiosny 1938r na tymże samym wydziale Politechniki Gdańskiej. W czasie studiów w Gdańsku należałem do "Bratniej Pomocy" - Zrzeszenia Studentów Polaków Politechniki Gdańskiej i jednej z 4-ch istniejących tu korporacji akademickich "Helanii", manifestujących polskość na terenie uczelni. Przeszkolenia wojskowe otrzymałem /nie licząc P.W. w czasach gimnazjalnych/ w szeregach Legii Akademickiej działającej przy "Bratniaku", głównie zaś na 6-cio tygodniowym, letnim obozie wojskowym L.A. w Lidzbarku k/Działdowa w 1938r. Już od początku 1939r wraz z wszystkimi studentami Polakami narażony byłem na szykany ze strony bojówek hitlerowskich, a w końcu lutego 1939r usunięty siłą z uczelni. W tymże czasie przeżyliśmy przedsmak wojny, gdyż przez okres ok. tygodnia zabarykadowani w budynku Nr 11 przy obecnej ul. Dzierżyńskiego w Gdańsku-Wrzeszczu /wówczas Dom Studentów Polaków Politechniki Gd. i siedziba "Bratniej Pomocy"/ czuwaliśmy, by nie dopuścić do wtargnięcia bojówkarzy oblegających budynek.

Tuż przed wybuchem wojny nie zostałem zmobilizowany /odroczenie z powodu studiów/, brałem jednak udział ochotniczo w wojnie obronnej /od 3 września do chwili poddania się Warszawy t.j. 28.IX./ na co jednak nie posiadam żadnych dokumentów. Przyłączyłem się wówczas do wycofujących się wojsk z Pomorza, między innymi do małego rozbitego oddziału 2 Pułku Szwoleżerów w Starogardzie, którym dowodził mój brat Jerzy - wachmistrz podchorąży, który poległ później 17.IX. w Puszczy Kampinoskiej i pochowany jest na cmentarzu wojennym 1939-1945 w Laskach za Warszawą. Po przedarciu się przez Lipno, Włocławek /siedziba zapasowego wówczas szwadronu 2 Pułku Szwoleż., Gostynin, Gąbin i okolice Sochaczewa dotarliśmy do Warszawy, gdzie przydzielony zostałem do 1 Pułku Szwoleżerów.

Powyższe fakty były między innymi przyczyną późniejszego aresztowania mnie i osadzenia w lochach fortów toruńskich, a następnie przewiezienia w dniu 16 kwietnia 1940r wraz z ojcem i drugim bratem /Adamem/ do obozu koncentracyjnego Oranienburg-Sachsenhausen k/Berlina, gdzie przebywałem przeszło 5 lat. W obozie tym straciłem najpierw ojca w 1940 a następnie brata w 1942r. Uwolniony zostałem dn. 2 maja 1945r przez wojska alianckie pod Szweriną w czasie 11-to dniowej, pieszej ewakuacji obozu na zachód. Cały ten marsz nazwano "marszem śmierci", gdyż w czasie jego trwania zginęło na trasie kilkanaście tysięcy więźniów, przeważnie zastrzelonych przez SS-manów, lub zmarłych na postojach z powodu głodu, pragnienia i ogólnego wyczerpania. Po oswobodzeniu przewieziono nas po jakimś czasie ze Szwerina do Lubeki, skąd wróciłem do kraju jednym z pierwszych ogólnych transportów w pierwszej połowie listop. 45r mimo, że miałem jechać na półroczny odpoczynek do Szwecji.

Po powrocie do Gdańska kontynuowałem rozpoczęte przed wojną studia chemiczne, które ukończyłem w 1950r, otrzymując tytuł magistra inżyniera. W latach 1948-1950 byłem asystentem na Wydz. Chem. Politechniki Gdańskiej " 1950-1952 starszym asystentem, a od 1952 do 1964 adiunktem i wykładowcą. W latach 1950-1952 zatrudniony byłem równocześnie jako kierownik pracowni w Laboratorium Centralnego Inspektoratu Standaryzacji w Gdyni. Po przejściu w 1964r do Instytutu Morskiego zatrudniony zostałem do 1972r jako kierownik Laboratorium Chemicznego Zakładu Techniczno-Doświadczalnego, następnie zaś do chwili przejścia na emeryturę w końcu 1983r, jako specjalista d/s analiz chemicznych.

Nominację na stopień oficerski /podporucznik/ otrzymałem rozkazem personalnym M.O.N. Nr 860 z dn. 9.09.1957r.

Praca społeczna

- 1950-1956r - Mąż zaufania grupy związkowej Związku Nauczycielstwa Polskiego przy wydz. Chem. P.G.
- 1957-do chwili obecnej/1986r/ - członek Zarządu Koła Polskiego Związku Łowieckiego /uhonorowany dwukrotnie medalami zasługi łowieckiej/
- 1965-1968r - członek Rady Zakładowej ZNP w Instytucie Morskim
- 1970-1975r - sekretarz Koła ZBoWiD Gdańsk-Brzeźno
- 1975-1979r - z-ca sekretarza Koła ZBoWiD Gdańsk-Nowy Port
- 1979-do chwili obecnej/1986r/ - sekretarz Koła ZBoWiD Gd-Nowy Port

Posiadane odznaczenia

- 1/ Krzyż Kawalerski ODP
- 2/ Srebrny Krzyż Zasługi
- 3/ Medal Zwycięstwa i Wolności 1945r.
- 4/ Odznaka Grunwaldzka
- 5/ Medal za Warszawę 1939-1945
- 6/ Odszn.honor. "Za Zasługi dla Gdańska"
- 7/ " " "Zasłużonym Ziemi Gdańskiej"
- 8 -9/ Srebrny i Brązowy Medal za zasługi w realizacji zadań Polskiego Łowiectwa
- 10/ Medal Pamiątkowy 25-lecia Instytutu Morskiego
- 11/ Złota odznaka "Zasłużony Pracownik Morza"
- 12/ Medal 40-lecia Polski Ludowej
- 13/ Krzyż Oświęcimski
Do ZBoWiD należałem od 1950 r, a poprzednio od 1945r należałem do Związku b.Więźniów Ideowo-Politycznych z czasów wojny 1939-1945r
- 14/ Odzn. "Za zasługi dla ZBoWiD"
- 15/ Medal Rodła

Lech Kentzer
ul. Korzeniowskiego 19/21 m.10
80-508 Gdańsk-Brzeźno

Gdańsk, 18.01.1986r.

Ż y c i o r y s

Urodziłem się dnia 13 września 1918r w Tengutach, pow. Olsztyn, jako syn farmaceuty-rolnika Tadeusza Kentzera i Eleonory z domu Łukiewskiej. Ojciec mój jako działacz w ruchu polskim na Warmii oraz członek Międzynarodowej Plebiscytowej Komisji Kontrolnej został zmuszony na skutek szykan niemieckich do przeniesienia się w 1920r na Pomorze i osiadł w Lipniczkach koło Torunia /p. "Słownik Biograficzny Warmii, Mazur i Powiśla XIX i XX wieku" Tadeusza Orackiego str.154/

W latach 1928-1936 uczęszczałem do gimnazjum humanistycznego im. Mikołaja Kopernika w Toruniu, gdzie w 1936r otrzymałem świadectwo dojrzałości. Od 1936r studiowałem na Wydz. Chemicznym Politechniki Warszawskiej a od wiosny 1938r na tymże samym wydziale Politechniki Gdańskiej.

W czasie studiów w Gdańsku należałem do "Bratniej Pomocy" - Zrzeszenia Studentów Polaków Politechniki Gdańskiej i jednej z 4-ch istniejących tu korporacji akademickich "Helanii", manifestujących polskość na terenie uczelni. Przeszkolenie wojskowe otrzymałem /nie licząc P.W. w czasach gimnazjalnych/ w szeregach Legii Akademickiej działającej przy "Bratniaku", głównie zaś na 6-cio tygodniowym, letnim obozie wojskowym L.A. w Lidzbarku k/Działdowa w 1938r. Już od początku 1939r wraz z wszystkimi studentami Polakami narażony byłem na szykany ze strony bojówek hitlerowskich, a w końcu lutego 1939r usunięty siłą z uczelni. W tymże czasie przeżyliśmy przedsmak wojny, gdyż przez okres ok. tygodnia zabarykadowani w budynku Nr 11 przy obecnej ul. Dzierżyńskiego w Gdańsku-Wrzeszczu /wówczas Dom Studentów Polaków Politechniki Gd. i siedziba "Bratniej Pomocy"/ czuwaliśmy, by nie dopuścić do wtargnięcia bojówkarzy oblegających budynek.

Tuż przed wybuchem wojny nie zostałem zmobilizowany /odroczenie z powodu studiów/, brałem jednak udział ochotniczo w wojnie obronnej /od 3 września do chwili poddania się Warszawy t.j. 28.IX./ na co jednak nie posiadam żadnych dokumentów. Przyłączyłem się wówczas do wycofujących się wojsk z Pomorza, między innymi do małego rozbitego oddziału 2 Pułku Szwoleżerów w Starogardzie, którym dowodził mój brat Jerzy - wachmistrz podchorąży, który poległ później 17.IX. w Puszczy Kampinoskiej i pochowany jest na cmentarzu wojennym 1939-1945 w Laskach za Warszawą. Po przedarciu się przez Lipno, Włocławek /siedziba zapasowego wówczas szwadronu 2 Pułku Szwoleż./, Gostynin, Gąbin i okolice Sochaczewa dotarliśmy do Warszawy, gdzie przydzielony zostałem do 1 Pułku Szwoleżerów.

Powyższe fakty były między innymi przyczyną późniejszego aresztowania mnie i osadzenia w lochach fortów toruńskich, a następnie przewiezienia w dniu 16 kwietnia 1940r wraz z ojcem i drugim bratem /Adamem/ do obozu koncentracyjnego Oranienburg-Sachsenhausen k/Berlina, gdzie przebywałem przeszło 5 lat. W obozie tym straciłem najpierw ojca w 1941 a następnie brata w 1942r. Uwolniony zostałem dn. 2 maja 1945r przez wojska alianckie pod Szwerinem w czasie 11-to dniowej, pieszej ewakuacji obozu na zachód. Cały ten marsz nazwano "marszem śmierci", gdyż w czasie jego trwania zginęło na trasie kilkanaście tysięcy więźniów, przeważnie zastrzelonych przez SS-manów, lub zmarłych na postojach z powodu głodu, pragnienia i ogólnego wyczerpania. Po oswobodzeniu przewieziono nas po jakimś czasie ze Szwerina do Lubeki, skąd wróciłem do kraju jednym z pierwszych ogólnych transportów w pierwszej połowie listop. 45 mimo, że miałem jechać na półroczny odpoczynek do Szwecji.

Po powrocie do Gdańska kontynuowałem rozpoczęte przed wojną studia chemiczne, które ukończyłem w 1950r, otrzymując tytuł magistra inżyniera. W latach 1948-1950 byłem asystentem na Wydz.Chem.Politechniki Gdańskiej, " 1950-1952 starszym asystentem, a od 1952 do 1964 adiunktem i wykładowcą. W latach 1950-1952 zatrudniony byłem równocześnie jako kierownik pracowni w Laboratorium Centralnego Inspektoratu Standaryzacji w Gdyni. Po przejściu w 1964r do Instytutu Morskiego zatrudniony zostałem do 1972r jako kierownik Laboratorium Chemicznego Zakładu Techniczno-Doświadczalnego, następnie zaś do chwili przejścia na emeryturę w końcu 1983r, jako specjalista d/s analiz chemicznych.

Nominację na stopień oficerski /podporucznik/ otrzymałem rozkazem personalnym M.O.N. Nr 860 z dn.9.09.1957r.

Praca społeczna

- 1950-1956r - Mąż zaufania grupy związkowej Związku Nauczycielstwa Polskiego przy wydz.Chem.P.G.
- 1957-do chwili obecnej/1986r/ - członek Zarządu Koła Polskiego Związku Łowieckiego /uhonorowany dwukrotnie medalami zasługi łowieckiej/
- 1965-1968r - członek Rady Zakładowej ZNP w Instytucie Morskim
- 1970-1975r - sekretarz Koła ZBoWiD Gdańsk-Brzeźno
- 1975-1979r - z-ca sekretarz Koła ZBoWiD Gdańsk-Nowy Port
- 1979-do chwili obecnej/1986r/ - sekretarz Koła ZBoWiD Gd-Nowy Port

Posiadane odznaczenia

- 1/ Krzyż Kawalerski OOP
- 2/ Srebrny Krzyż Zasługi
- 3/ Medal Zwycięstwa i Wolności 1945r.
- 4/ Odznaka Grunwaldzka
- 5/ Medal za Warszawę 1939-1945
- 6/ Odzn.honor."Za Zasługi dla Gdańska"
- 7/ " " "Zasłużonym Ziemi Gdańskiej"
- 8 -9/ Srebrny i Brązowy Medal za zasługi w realizacji zadań Polskiego Łowiectwa
- 10/ Medal Pamiątkowy 25-lecia Instytutu Morskiego
- 11/ Złota odznaka "Zasłużony Pracownik Morza"
- 12/ Medal 40-lecia Polski Ludowej
- 13/ Krzyż Oświęcimski
Do ZBoWiD należę od 1950 r, a poprzednio od 1945r należałem do Związku b.Więźniów Ideowo-Politycznych z czasów wojny 1939-1945r
- 14/ Odzn. „Za Zasługi dla ZBoWiD”
- 15/ Medal Rodła

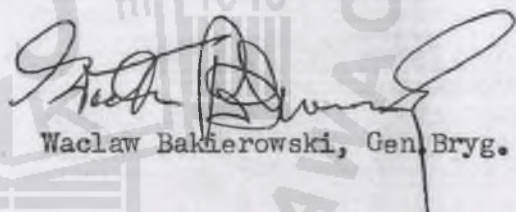
1.15.1991

W. Pan Leszek Kentzer
Korzeniowskiego 19/21 m 10
Gdansk-Brzezno 80-508, Poland

Szanowny Panie!

Mam honor i zaszczyt przesłać na Pana ręce dyplom
Rządu Polskiego na Uchodźstwie z wyrazami uznania
dla Pana Rodziny.

Czesc ich pamieci.

Wacław Bakierowski, Gen. Bryg.

Zalacznik

III. / 5. Materiały inne - Bednarska
Janina

1. Spotkanie Sprawozdanie ze spotkania
wzrostniczek memoriału gen. Hansa
Wittke w Gdańsku, rękop. omyśl.
z 21.04.2005

lc. 1 s. 1

Wpłynęło z: ...
 L. dz. 7259/Poa.
 Załączniki: 2
 Referent: ...

24.05.2005

Sprawozdanie ze spotkania uczestniczek Memoriału

Gen. Marii Witek. Obecne: Przewodnicząca Teresa Ciesielska

Mieczysława Martynowska, Danuta Rutecka, Maria Wnuk

Usprawiedliwiona z nieobecności Urszula Kentzer - biał mogi

Kol. Teresa Ciesielska zapoznała nas z pismem do Fundacji Archiwum Pomorskie AK w Toruniu oraz ze sprawą umieszczenia tablicy lub obelisku upamiętniającego działalność kobiet w Komorce "Zagroda" na terenie Gdyni "Damsia", która prowadziła Maria Pytel pomagając w przetrwaniu kumeroń PFK do Szwecji między innymi "Kamień z Wąsrowy" Jan Nowak Mezirowski - korzystał dwukrotnie. Rozmowy kol. Ciesielskiej z Radą i Urzędem Miasta Gdyni są pozytywne. Należy zdecydować czy tablica czy obelisk. Dom na Młodych 14 jest wpięty i tablica byłaby mało widoczna. Obelisk bliżej ulicy będzie bardziej widoczny i czytelny. Sprawa Kostorysa, który trzeba przedstawić Urzędowi i Radzie Miasta. Sprawa kamienia postawienie upamiętniającego działalność "Przedświt na Kaszubach" należy zobowiązać kol. J. Weltrawskiego do dalszego działania zastępując kol. "Kubę" chorego prof. M. Kryżanowskiego. Należy wyjaśnić z sekretariatem Archiwum jakie książki są opracowane. Brak w tej sprawie informacji.

Gdańsk 21 04 2005

Maria
 Teresa Ciesielska
 M. Wnukowa
 D. Rutecka

IV / 1. Korespondencja J. Bednarskiej
z sam. Kentzer z E. Zawacką i Fundacją:

1. Pismo do E. Zawackiej z 19.09.1989,
rękp. omyłk. k. 1 s. 1-2
2. Pismo do E. Zawackiej z 24.09.1989,
rękp. omyłk. k. 2 s. 3-5
3. Pismo do E. Zawackiej - brak daty,
mpis omyłk. k. 1 s. 6-7
4. Pismo do E. Zawackiej z 2.03.1995,
rękp. omyłk. k. 1 s. 8
5. Pismo do Fundacji z 30.01.1996,
rękp. omyłk. k. 1 s. 9-10
6. Pismo do Fundacji z 30.12.1995 -
- Stanisława Bowerska, rękp. omyłk. k. 1 s. 11
7. Pismo do Fundacji z 18.03.1999 -
- dot. opr. kwart. i, rękp. omyłk. k. 1 s. 12
8. Pismo E. Zawackiej z 14.08.1999,
rękp. omyłk. k. 1 s. 13
9. Pismo Fundacji z 16.09.1999 - dot.
artykułm, ksero rękp. k. 1 s. 14
10. Pismo do Fundacji z 26.11.1993,
rękp. omyłk. k. 2 s. 15-17
11. Pismo do Fundacji z 14.01.2001,
rękp. omyłk. k. 1 s. 18-19
12. Pismo do E. Zawackiej z 14.01.2001,
rękp. omyłk. k. 2 s. 20-23
verte!

col. IV/1

13. Pismo Fundacji z 26.02.2001, rękop.
omycie ksero k. 1 s. 24-25
14. Pismo do E. Zawackiej z 18.02.2002,
rękop. omycie k. 2 s. 26-28
15. Pismo Fundacji z 28.03.2002, rękop.
kserokop. k. 1 s. 29-30
16. Pismo E. Zawackiej z 17.06.2002,
rękop. ksero k. 1 s. 31-32
17. Pismo do E. Zawackiej z 12.09.2002,
rękop. kserokop. k. 1 s. 33-34
18. Pismo do E. Zawackiej z 14.11.2002,
rękop. omycie k. 1 s. 35-36
19. Pismo do D. Kromp z 12.12.2002,
rękop. omycie k. 1 s. 37-38
20. Pismo Fundacji z 13.10.2003, mpis
kop. k. 1 s. 39
21. Pismo E. Zawackiej z 28.10.2003;
rękop. ksero k. 1 s. 40
22. Pismo do E. Zawackiej z 18.11.2003,
rękop. omycie k. 2 s. 41-43
23. Pismo E. Zawackiej z 17.11.2003,
rękop. ksero k. 1 s. 44
24. Pismo do Fundacji z, data napisu
18.12.2003, rękop. omycie k. 2 s. 45-47
25. Pismo E. Zawackiej, brak daty, rękop.
kserokop. k. 1 s. 48
26. Pismo E. Zawackiej z 17.02.2004,
mpis, ksero k. 1 s. 49

verke!

27. Pismo do E. Zawackiej z 20.03.2005,
wkp. omg. k. 2 s. 50-52
28. Pismo do E. Zawackiej z 24.02.2005,
wkp. omg. k. 2 s. 53-56
29. Pismo Fundacji z 18.04.2005,
mpis kop. k. 1 s. 57
30. Pismo do Fundacji z 15.05.2005,
wkp. omg. k. 1 s. 58
31. Pismo E. Zawackiej z, data
wyjścia - L. ds. 2679/F2/07 - ksero
wkp. k. 1 s. 59
32. Pismo do Fundacji z 29.10.2008,
wkp. omg. k. 1 s. 60
33. Pismo Fundacji z 22.01.2009, mpis
ksero k. 1 s. 61
34. Pismo do Fundacji z 8.02.2009,
wkp. omg. k. 2 s. 62-65
35. Pismo Fundacji z 14.05.2009,
mpis, ksero k. 1 s. 66

Gdańsk, 19. IX 89

121/Pom¹

Draga i Kochana Pani Edo!

W tych dniach otrzymuję odpowiedź na krótkość powrotu do zdrowia, postanowiłam się przygotować, mimo obciążenia i wagi i korzystać. Tydzień byłam chora, dwa tygodnie przewlekłego dom. Ci. Była na leczeniu rehabilitacyjnym w szpitalu, który jest bardzo dobre i wspaniałe umieszczenie na kilka dni.

Wracając się do pracy i starając się
Zależny A.K. Spółdzielni się nie w tym celu
wciąż będzie potrzebny. Jeśli by jeszcze nie było.
Pani Słowa jest wstrząsający.

Być może do Pani pracy dla Pana nie
także nie powinno zobaczyć sobie karty karte-
teczki. Chciałoby zobaczyć podjętych przez
osobę zainteresowaną i może przysłać mi do A.K.
Poleciłby się osobę, która ma i wiedzę
o mojej pracy (chciałabym Pani przysłać mi listy
A.K.) jest Pani. Pani chętnie chwyciła me

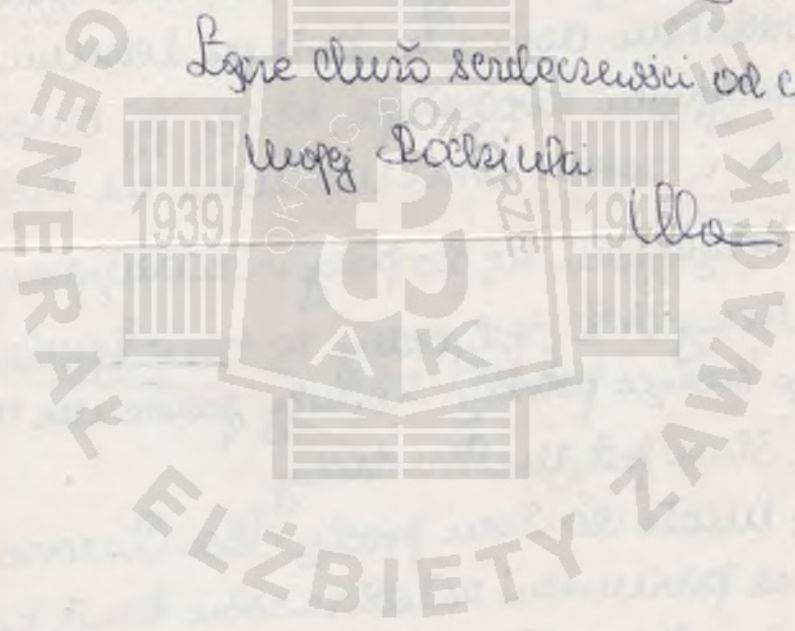
Źyje, Dzień mój nówie, szeregier Stefan wie
jest jeszcze kowalstewem, Am nówie, jedzenie
wale Peliu. Peliu który to witalnie bójce,
wystarczy jedno wśrodknie.

O ile to bójce możliwe dla Peliu, przegustelby
się spótkac z Peliu w powiechatek, bo we stonak
wiele do Głiwie. Lente opowem przy spótkaniu.

Lgare dwo serdeczności od całej

Wojny Bolesława

Ula

Wmuto Boduark

Jonin, 24.09.1988 r. 121/3
P

Broga i Kochana Pani Elio!

Ogromnie cieszyłam się na spotkanie z Panią w czasie urazystości poświęcenia studium i chwilę rozmowy. Było mi bardzo bardzo przykro, że nie chciała Pani przyjąć kuracji, które miały być daremnie przyniesione i szczęśliwie jakimś dziwnym Odkazaniem wróciła, że mnie Pani nie poznała, gdyż nie pojawił się nawet usłuch na twarzy Pani, którą mnie zawsze witała. Pierwszy kontakt był tylko w "Dzienniku Pani". Wreszcie, mimo że w urazystości Jonin brat mój przysłał przez mnie te nerwowe noże, które odobryły ottem.

Właśnie, "głuchobłądę" nie poznała, gdyż było mi ogromnie przykro i smutno, że takie było moje spotkanie.

Zastanawiałam się, czy o liście pisalym do Pani napisaliby coś co mogłoby Panią zobaczyć. Była prośba o potwierdzenie mojej pracy i przyłączenie do A.K. prawnego bycia. Nie udało się: chcieli tylko Pani, która walczyła o moją psychologiczność i pracę. Inny kontakt Pani Marlene Karickiej, która nie

Łyżę, Gwiec mi Łyżę, Stefani mi ma karty kombatancką⁴

Wie sławieciem się dotąd o upamiętnienia kombatanckie
ale Pawane z Slav. Łożniery A.K. Ukazy Głowiak są
relizjami, że mi ukazuje się o mi Wspomnienie mi
że mam tylko Pawie, które mi o mojej przyszłości
i pracy i poświęceniu wypracować tego. Wykazany o tym
wyprawkę jedyną potrzebującą. Bo ~~Łożniery~~ Staryszyn
Łożniery A.K. jest ukończony i o miary możliwości ulega-
jącej się o pracy.

Wie wam teraz, Paedz byle mogła przyjechać do Jo-
niana de wylądować mi moją drogą, dlatego natychmiast
"Oświadczenie oświadczenia" z nadzieją proszę o jej wypet-
nienie jeśli wam Pawie to co słusznie.

Teraz jest znowu chłód. W tej chwili z wysoką tempera-
turą, poprzednio co miesiąc musiały pojawiać się kłopoty
z nogą, dlatego mi obawiam się o jej zdrowie w tej
sprawie

Jeśli sprawieciem Pawie przykrość bezwzględnie
wam listem to bardzo przepraszam.

Łyżę ma serdeczności

Anna Bodurka

Ula

Chop dawa:

Wanna-Usula Kleuter z d. Beckwartha
córka Aljzego i Helenii z przybyszewskich
urodzona 24 października 1921 roku w
Toruniu

Wres Kupcegi

od 1940 - 1945 - kolportaż gazetek

W.S.K. Okręg - Stefan Tomu
Tyczeńskie i Polworska

prace wyścigowe przed do
Shelager i Oplager

Legitymacja Kręga Armii Krajowej Nr. 17012
Londyn, 25 stycznia 1947.

Legitymacja Oddziału Bezpieczeństwa Obojczy Polworskiego
A.K. Nr. 236

Droga Pani Elu!

Dawno nie miałam żadnej wiadomości od Pani. Była^m kilka razy w Toruniu, lecz były to przyjazdy jednodniowe, a odległości duże, Jak zwykle jestem zapracowana, czasu mało, w tej chwili te kłopoty jeszcze aprowizacyjne, gdyż w dalszym ciągu gotuję obiady. Ze zdrowiem bywa różnie. Stawy dokuczają w dalszym ciągu i doszedł jeszcze niezbyt jelit, który również męczy.

Rodzinka zdrowa, poza drobnymi przeziębieniami.

Otóż Mirek bładnie zaliczył III rok. Piąty i szósty semestr z nagrodą rektorską/ma ją dopiero dostać, średnia 4,6 i 4,2/.

W tej chwili od 1 lipca odbywa praktykę w szpitalu rehabilitacyjnym w Dzierżążnie. Obowiązywała ich praktyka z dziećmi kalekimi czy upośledzonymi, lecz Uniwersytet nie umiał zapewnić im tych praktyk. Musieli szarać się na własną rękę. Dzięki znajomemu, który mieszkał niedaleko Pani w Oliwie, dostał praktykę w szpitalu. Tak się złożyło, że dyrektor tego szpitala prowadził u nich na III roku wykłady z "rehabilitacji dzieci upośledzonych" a pani psycholog prowadziła ćwiczenia. W tej chwili poszła na urlop i przekazał mu pracownię psychologiczną. Niepokoi mnie inna sprawa. Otóż^m otrzymali już tematy prac magisterskich. Proszę sobie wyobrazić że Mirek otrzymał temat "Gazeta toruńska w latach 18.....- 19.....

Odwoływali się, lecz to nic pomogło. Nie mogę zrozumieć, poco wprowadzono ten kierunek i specjalizację, jeśli nie mogą w tym kierunku przygotować się do przyszłej pracy. Co mu da praca mgr.pod wspomnianym tytułem. Nie są w najlepszych humorach i przygaszeni.Co Pani o tym sądzi.?

Bożenka zalicza 4-y rok. Pracy ma sporo, tak że wysiłku trzeba włożyć sporo, szczególnie w projekty. Ale już bliżej końca.

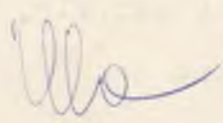
14 sierpnia br.wybieramy się w trójkę /tzn.Leszek,Bożenka i ja/ do Francji. Dostaliśmy zaproszenie, zapewniony mamy pobyt z utrzy-

-może sprawa
mamie kłótni
Francji
sporn.
adresy

maniem. Będziemy 80 km od Paryża, w miejscowości Vailly am Vail
/na cmentarzu w tej miejscowości jest pochowany kontradm. Unrug.
Przeczytałam do w Przekroju i znajoma nasza to potwierdziła.
Mieszkał tam jako emeryt, w zamku dla emerytów i tam został pocho-
wany. Pani jest Polką, mąż Francuzem, znajomość przedwojenną. Pani
ta w czasie wakacji bywała w Lipniczkach, jako nauczycielka języka
francuskiego. Studia kończyła we Francji i tam wyszła za mąż.
Byli u nas dwukrotnie. Jest b.serdeczna i chciała abyśmy koniecz-
nie przyjechali. Na całe szczęście przydzielono nam dewizy, po
v 130 dol. na osobę. Na drobne wydatki i opłaty. Po powrocie na-
piszę, jak spędziliśmy tam urlop. Jedziemy samolotem 14 sierpnia,
gdyż to jedyny dostępny środek płatny w polskich pieniądzech.
Ze względu na to, że pobyt nasz przekroczy 12 dni a nie przekro-
czy 28 korzystamy ze zniżki. Płacimy po 8.300 za osobę tam i z
powrotem. Wydatek to ogromny, w pierwszej chwili nie mogłam się
zdecydować, ale wszyscy nas namawiali ze skutkiem. Wracamy 12
września.

Jeśli czas pozwoli Pani, proszę napisać parę słów o sobie.
Przepraszam, że piszę na maszynie, ale wykorzystuję chwilę wolną
przed wyjściem do domu.

Łączę b.serdeczne pozdrowienia dla Pani Deli
i ucałowania dla Pani

Gdańsk, 2.03.1995 r.
Wpłynęła data 8.03.95
384/4195

8

Szanowna Pani!

Serdecznie dziękuję za list. Dostosuję się do Pani wskazań.

Pracownicy Państwowej Komisji do spraw

Do tej pory opracowałam tom XIX bez części I -
"Kolepallia mesliowa" i tom XX bez części I -
I - okres międzywojenny. Opracowałam tylko o
tej części biogramy plus Lotisowa-Bellona
a także A-ego Morsa i Tomasa dostarczając jeszcze
biogramy do tej części. Skłoniłam Pańską
Służbę Krajową

Do tej pory przekazałam już 20 kart, o czym
14.11 przekazałam 105 kart i o litym frakcie
Klementynowicz dostarczone 19 kart (dot. tom XIX
i XX). W porządku opracowanie XXI tomu. Zobowiązuje
porozumiewać z Panią o innych wafli wsiach.

Zdziwiam dla Pani i serdecznych
Pani życzeń serdeczności i miłych pozdr
Instytut Genetyki

Gdańsk, 30.01.1996r 9

Wpłynęło dnia 6.02.96

1. dz. 105/17/96

Miła Pani Renko!

Byłam o Tomasz 19 stycznia, liczyłam na spotkanie z Panem, ale powiadziła mi Ela że jest Pani chora.

Spotkałam się z Elą u Niny u dole, przekazałam karty informacyjne tomu XVII. Ela naszukała mi oskarówek, które uważała za słusze.

Chciałam opracować następny tom, ale przez miesiąc Julek walczył z chorobą i w szpitalu i nie mógł mi dostarczyć. Prosiła już do dole, ale kontakt wcale nie miał.

Dziękuję ci za przegłosowanie religii z wrotykami u dole Orlera Ona Święta. Chciałam szerzej prosić, czy nie zdecydowały Pani zebrać dla mnie kilka religii: Nr. 115, 118, 218, 222, 226, 235. Chciałabym mieć je na religium 115 lub 115 jest Ela sama i kolegicy Jej obracanie. Proszę o 3 set. tego religium oraz 3 set. religium większego gramy w. Pani uważa, że jest chęć do knutki i wyżej rozmawiać. Proszę polecić mi ile mam przysłać pieluszek. Znajdziesz się kłopot i

Wielkiemu

10

choj aktualny adres : 80-135 Gdańsk,
ul. Kac. Jaremu 49, tel. 32-27-11, nie wiem czy
jest odpowiedni o kartoteczce mogą, bo korespon-
dencja przychodzi na stary adres.
Cia również stule dla kłopotu. Chyba
nie przewiduje przysięgi.

Przesyłam Pieni dużo serdecz-
ności i życzę wszelkiej pomyślności
w roku 1996 r. oraz życzę miłej
podroży dla pozostałych Pań

W. Kędzier

Hysiarom z dnia 23.02.86 r. W. Kędzier

Gdańsk, 30. XII 1996 r. 11

Szanowny Pan
mgr inż. Józef
ul. Piłkarska Gierbory 2
87-100-Tonin

Szanowny Panie,

List Pana z 16 grudnia 1996 r.

dziękuję, szczególnie za życzenia świąteczne.

Bardzo mi przykro, że nie mogę spełnić Pana prośby. Nie mogę zapewnić przygotowanie sobie osoby o kierunku Stalowa Kowalnia. Blaszego przypuszczenia Pan, że ja mogę udzielić informacji?

Pla całego Respoim Fundacji
i Pana najlepsze życzenia
Koronarum i miłe pozdrowienia
U. Skubek

Skutko Janina-Marsala
Stokarska
Kod Jurek

Archiwum Julejskie PK

Storia

Wielkie Garbary

Przebieg leczenia choroby informacyjnej

	1. P. Wesołowski	Unia i Wzrost, czyli historia i jego kawaleria	scz	148
✓	2. Jachiga Polynogata	"Ach te chwile..." Relacje	scz	108 26
	3. Dr Paweł...	Wzrost i... "na 2-ty"	scz	65
	4. Jachiga...	Historia ich innych przez...	scz	101
	5. Jachiga...	... o...	scz	22
	6. Przemysław...	scz	15
				<u>346</u> <u>138</u>

Janina Marsala

Drożona Pani Janczko!

14

Prześyłam w załączeniu artykuł z "Nowin", w którym jest o Pani mowa.

Przepraszam, że tak mało, ale dłuższego nie chciały przyjąć.

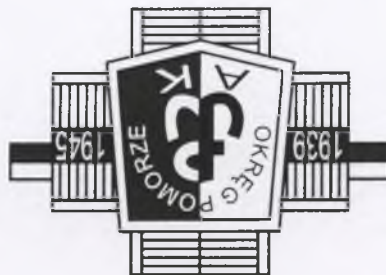
Łożę, bardzo serdeczne pozdrowienia i życzenia zdrowia. Z poważaniem
dokumentalistka

Elle Skerska

Toruń 1999-09-16

Pani
Janna Kentzer
ul. Mał. Jarem 49
80-135 Gdansk

FUNDACJA
Archiwum Pomorskie Armii Krajowej
ul. Wielkie Garbary 2, 87-100 Toruń
fax/☎ (0-56) 65-22-186
Konto: WBK II Oddział w Toruniu
10901506-4675-128-00-0

Gdańsk, 26. XI. 1999 r.

15 KM

Wpłynęło dnia 1.12

Olga Szeu Ede. 3366 / POM / 95

Przekazałem na list który chcia-
ła Szeu do mnie przysłać, czy coś się
zmieniło?

Chcę do Szeu serdecznie prosić.
Chcę z nią i z dziećmi odwiedzić Łąki
do Zakładu Łąki i o miejscu Zje-
dzie o Jonnie. Chcę być tam trochę da-
nych, gdzie nie natomiasty dotadnie, wie-
dzę że dostawiamy listy z tego spot-
kania.

Zywności są następujące:

1. Ile było wieszaków
2. Jak wygląda się wój parowozki i proz. toniecia
3. Czy Szeu Ela dostawała etykiety Szeu Fk?
4. Jak wygląda się góra wój wójczy toniecia
5. Czy jest jeszcze spis wykopanych referatów
i nazwiska ich autorów
6. Nazwisko kpt W.P. uobracaj o uobracaj
kapt do obecnej służby wojskowej.
7. Czy prof. Chłopuszek to popraw-
nie: Chłopi o Zf. Dyo. 207.
8. Czy Piotr Chłopuszek - to poprawnie

3. Skład powołanego Urzędu Okręgowego i komisja przedstawicieli
które weźmą udział w skład Urzędu.

Jak widzi Panu spora tych pytań.
A może ktoś protokółowe i
mogłybyśmy dostać do wyglądu.
Zależy nam bardzo na czasie, bo
może artykuł ukazywać się jes-
cze w gdańskim numerze.

Kosztować może o Archiwum
funkcjonału Panu Prof. Krzyżowski.

By przystać kosztować?

Od 2 tygodni jesteśmy umiarko-
wani, mamy wreszcie dołowy.

Doświadczenia się o kuchni i
upadkiem. Cóż zaczęcie się skończy-
to się na pszczyńskim reple Kolonii.

Jest to bolesne bardzo, mamy na-
dzieje że niedługo razem cho-
dzić.

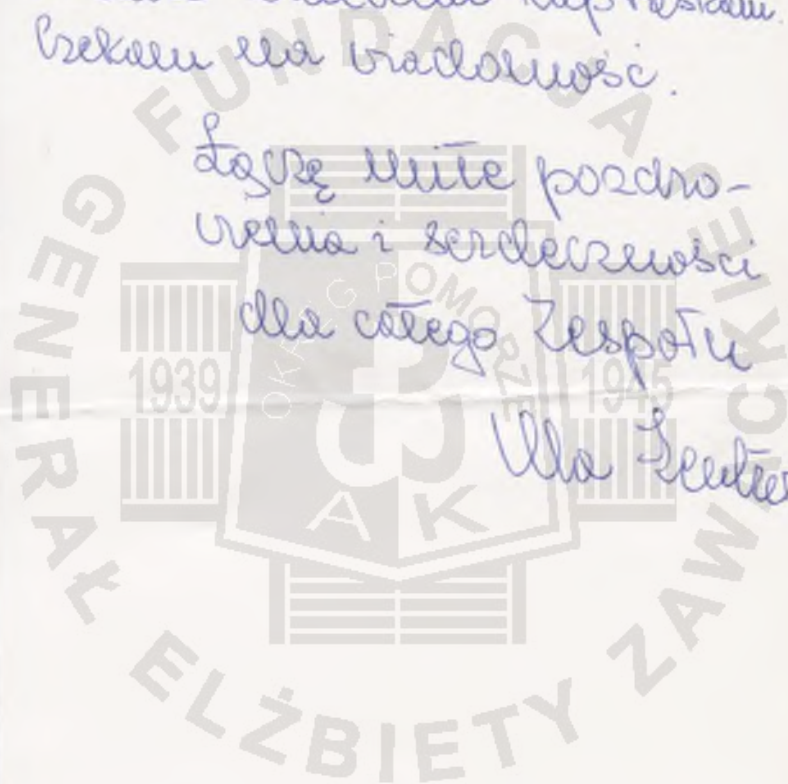
- 3 -

17

Czy twoja siostra jeszcze w Zolman-
nie przyjeżdża do Gdania?
Sierdzio serdecznie przeprosza
braku i brachowosci.

Łozę wiele pozdro-
wenia i serdeczności
dla całego zespołu

Ula Senter

Gdańsk 14.01.2001 r.

18

Wojciechu!

Ładki serdecznie za list i reagowanie.

Elle dostaje już dostarczyciela a z p. Chłubińskiego
spółkami się o zwrotkach na rebrach Świdowskiej
Pomorskiej i wówczas postanowi się przeglądać doku-
menty.

Od czasu tygodniowego wycieczki z żółtym (repa-
rowanie) bratem przez 2 tygodnie antybiotykowa terapi-
a nie była, brak mi zupełnie apetytu, no i trochę
wciąż. Chciałbym zobaczyć się bliżej.

Żyła Pani o albumie. Jak Nitulcia daruje
gotowalnicę. Byłam ze Niją raz o tygodniu.

Ostatnio było sporo spółek opiewających, wreszcie
bardzo miłych. Opowiedz jak przepadł. Jeśli nie
będzie się pogodził i będzie w długiej formie
to będzie ciężko przetrwać na liście spół-
kowie. Nie jestem zadowolony.

Nie bardzo mam czasu wypisywać karty informacyjne
 więc najlepiej jeśli dla mnie odpowiednie książeczki
 Dopoki jeszcze mogę (czy) to chętnie napiszę.
 Kamień pamięć i postępowanie.

Łożę dużo serdeczności i miłych
 pochwał oraz wszelkiej pomocy
 jeśli dla całego zespołu a przede
 wszystkim dla Ciebie.

Wpłynęło dnia 18.1.
 Ldz. 0080 Pom 2001

Edmund 4.01.2001 20

Droga i Kochana Pani Edo!

Świąteczne serdecznie za przesłane dla
mnie, rodziny i srodowiska akowskiego rycze
świętecznych oraz listki z wstawkami i sylwestriki
W poniedziałek 8 stycznia o godzinie 10:00 w wielkiej
bardzo wesołej, rodzinnej atmosferze na którym uścis-
niesz koleżki i koleżanki wspaniale spędziliśmy
święto 115 członków. Atmosfera była bardzo rodzin-
na, serdeczna i miła. Był świąteczny hymn urodzo-
wy, opłatek, kielichy ze sokami owocowymi pikantne
wykonane przepięknie (5 par szynki) i 5 solistów
najpiękniejszą muzyką (spokojnie). Była
kawa, herbata, ciasto, owoce, ió i lufka śmie-
pnie. Chciałabym było pełnie na radość i
wspaniałe chwile wspaniałych koleżanek i kole-
gów. Przygotowanie wyjątkowo dobrej ośmi i
pracy, a do niej walczyć chętnych. Od 8 lat
pracuje też się w tym do wspaniałych chę-
tuch do pracy o to. Jak szybko ulega-

21

Wodna zewszé Deusia Rutecka, Janka Smarowska
Zosia Gledicz jest b. chora a o Gdanskcu Ela Naskret i
Olecia Chertikowska.

Z nią i Deusią Rutecką, które są przedstawicielkami
Gdańska o ekonomiale spotkałem się w czwartek na
Chlebickiej i ustaliłyśmy, że w drugi i czwartek
czwartek każdego miesiąca będziemy pełniły dyżury
od 11-13ej dot. ekonomian. Ten dzień (czwartek) będziemy
zaworowowały dla środowiska Szwajcarskiego, prof. Iny-
Zalowski wyraził zgodę.
Prosimy o podanie tej wiadomości w najbliższym
komunikacie

Gdańsk, ul. Chlebicka 36-200 H.K.

Dotkawamy się nawigac ścisłej kontakt z urzęd-
nictwem ekonomian a naszymi potrzebami.

O uchwytach biurowych partycypacji.

O książce do wypisywania kord "i" zwrócić się
do Tosi, bo u siebie w domu nie mamy a jest
coś niezbyt dobrych pomysłów się z Archiwum.

Je wójcie z rodzicami, mamy repolekce i jakies
balteme we kwi. Chciałabym mieć autybiotyk przed

2 tygodnie a teraz napisano mi
notkę lki. Szczęść zefolucje.

✓ Daz o tygodniu byłem u Natalii
wspominaly dawne czasy, Natalia
daruje Andrzejem ten ziół
album który przywrócił o kisto-
pach.

Jeśli dopisze mi skrowie i pogoda
to może w lutym przyjadę na
spółknie klubowe - tragarne
postacie konspiracyj parowostek

O jenerze palniotany, dość
czest bywalem na cullitaru
najbardziej Ela, Naskwet, bo umi
tam grob kiego

Zawieszam pare sio dla p. Elli
Skienstej

Łasz duno serdecznosci i zycze

Wszystkiej pomyślności w tym 23
Nowym Roku 2001 a przede
wszystkim zdrowia, zrowna
i jeszcze raz zdrowia oraz
dobrego samopoczucia

Ula
Dziękuję serdecznie za
i wiele podziękowań dla całego
Zespołu

Ula
Zespół Kierownik i technologi

Wpłynęło dnia 11/18.1.
Ldz. 0080 HSK 2001 L.W.
Zmierzły
Skarby
Rozprawy
K. Kowalski A. Rajewska

Toruni 2001-02-06

1. dz. 228/POM/2001

prośba o sprowadzenie kart
informacyjnej.FUNDACJA
Archiwum Pomorskie Armii Krajowej
J. W. Garbary 2, tel. 65-22-186
87-100 TORUŃSzanowna i Droga
Pani Miko!

Jak zwykle odpisuję z opóźnieniem i bardzo dziękuję za karty informacyjne i nekrologi. Także dziękuję za przesłane materiały, które przywiózł p. Smiczchalski. Nie przekazałam Panu żadnej książki, byłam przejęta spotkaniem, ale proszę o przekazanie Pani wiadomości - prośby o sprowadzenie kart informacyjnych do "Stowiska konspiracji pomorskiej". W związku z tym, abyście Pani się nie zapisały" proponuję nie pisać pełnego tytułu ale np. "Sk. P. 4" i tylko stronę, gdzie umieszczony jest indeks wyrazów-mówisk.

Przesyłam w załączeniu także niedawno wydany, bardzo kontrowersyjny, książkę p. Józefa Sadowskiego pt. "Dłoni m 31806". Czy mogę prosić o karty informacyjne?

Pani Miko! Stosujcie Pani słowoty tytułu, a ja w objaśnieniach do rejestru opracowań podam w one znaczenie.

Bardzo serdecznie pozdrawiam Panię Elżbietę Naskret i Daniełę Rutecką oraz Inne, których nie znam, a które mem 74 pome-

gędy.

Pani Profesor przekazała mi list, a
Pani Kasia w najbliższym komunikacie
pode do wiadomości ^{informacji} o spotkaniach przy
Chlebniwej. Pan Michel opracował
także biogram Pana Stefana Kruzewskiego,
który został przygotowany do rz. 5 „Słownika”,
a który, ku mojemu przerażeniu, zgodnie
z prośbą, Pani Profesor, mam redagować.
Przekazałam także książkę, którą podarowała
mam Pani Natalia Żukowska.

Przykro mi, że ciągle ma Pani problemy
z ziołedniem, ale bądźmy dobrej myśli, bo
pomoc pozytywnego nastawienie leży nie tylko
„dusze”, ale i „ciało”.

Jestem ze wszystkim ogromnie
Pani wdzięczna Pani Miko!

Dziękuję w imieniu wszystkich
ze pozdrowienia; w imieniu
wszystkich przekazuję także życzenia.

Cięty i pozdrowianiam
Z Skerdu.

18.02.2002²⁶

Brogo Pani Elu!

Dawno nie pisałam, ostatnio wystąpiła
znowu sztywność dla całego zespołu.
Jeszcze przez 6 tygodni watałkował mnie
taki wirus grypowo-odryaszkowy, który
był b. uciążliwy i niebezpieczny. Naturalnie antybio-
tyki, które b. osłabiły, bo i te były okry.
Jeszcze w kolejce na operację, ale jest ona
długa. Najpierw zaczęła się porażka

Przesyłam kartę inform. dot. 02.8. Stowri-
ka Brogo Louis. Dora. Wierzyca. Kartę kobiet

z 4 części przedstawia wreszcie
zakresu temu z, mam już ponad 50set ale
przysięgę gdy skończę całą

Wieloletni parę nekrologów, edycja grona Jacek
artykuł o wroczności sopotkiej oraz o b. Wrocz-
ka wroczności tej była Dariusz z postaćmi sześ-
cienne Jacek Borsowski, Maria Zimkova z wreszcie
przeszedł Hala, skądali kwiaty, jako HK, była
też Mica Chertilewska tak jak proszę Pani
Elu

Wprowadziłam ulroczność całą wroczności
o naszyje Hala HK-60-te wreszcie powstała
HK Olegowa Wprowadzenie setuclaru,

odległości, byłem państwo, uzbierał miłośnik
kolejki i miły ^{szczęśliwy} FK - piękny wiersz autorstwa usza-
nicy i wspomnienie o Powstaniu warszawskim w
wierszy.

Wielkie wspomnienie Przewesa, wo i normalne
sprawy Jofa.

Wskazywał jęśliwy reprezentant na stronie Skoty
kolejki i miły FK a o rewolucji mamy obra-
nie s wadłowikowe

Muszę zwrócić Państwu uwagę Państwu Elie,
że było mi przykro, gdy czyteli sprawozdanie
Państwu Doroty o działalności Ellenornie u-
formowała spotkanie o Powstaniu Warszawskim
Warszawę, Kraków o pięćdziesiąt lat, a nie
o Powstanie w Lublińcu i o rewolucji październi-
kowej aż do 11-13 z nie wspomnia wiersz
Skoty o opracowywaniu kart informac. a
prezent w 200 r. opracowanie

- 1 131 kart inform. kobiet Stora Boga Drupton
02 1, 2, 3, 4 - 19. 03. 2006.
- 80 kart - " - użyciu 16. II. ? wy kobiet

o sierpniu przekazałem karty inform
książki Gosdovskop "llor u. 31806

wiem, że Elie elstinańska też przekazała
kalkulację kart

cy
tor.

cia uszytu terenie trudno jest zdobywać
materiały dot. kobiet, bo sągarnowane były na
i innych terenach i temu już składowy swoje
dokumenty, jedynie możliwe pisac karty
informacyjne.

Ja o tej chwili opracuję o 2 Stowiska
Biograficzne i następnie kolej.
dla paru książek, które już będzie skarpa
podesz do Filadelfii

czy przysła się 3 tomowa Encyklopedia
Wiesła Polskiego wydania o roku 1967.

czy przekazać je sobie

Do tej chwili mam swoje 3 tomowe książki - o
6-ciu towarzyszach - Polska - Wielkość - Henryk Słaski
1985 - czy potrzebne, czy Filadelfia już posiada?

Wskazane lepe zostały "Is Sław. PPK Józef
Wojciesz" i informator wydany o sprawie
włoskości sopockiej.

Jutro, czwartek mamy spotkanie Środowiska
Pomorskiego, znowu garstka psychologów.

Jeśli znajdzie Pani trochę czasu, proszę
o paru słów.

Barcelo, b. serdeczne pozdrowienia dla Pani
Prof. Zawackiej, dla Anetki i całego zespołu

Łączę duszę serdeczności i miłych
pозdrowień Ula K.

Toruń 28.03.2002r.

Droga Pani Miko!

Serdecznie i bardzo dziękuję za list i tak dużo kart informacyjnych. Przykro mi, że w sprawozdaniu z działalności Memoriału nikt nie podkreślił zaangażowania Pani. Serdecznie za to przepraszam i obiecuję, że nigdy to się już nie powtórzy.

Przepraszam także, że od razu nie odpisywałam, ale czekałam ze wydrukowaniem "Biuletynu". Bardzo przydaty się wycinki z prasy, dziękuję. Jeśli chodzi o książki, to me pewno są nam potrzebne, ale czy nie będzie miała Pani kłopotu z ich wysyłką?

U nas w zasadzie po starciu, choć pytałam nas atmosfera spowodowana trudnościami finansowymi.

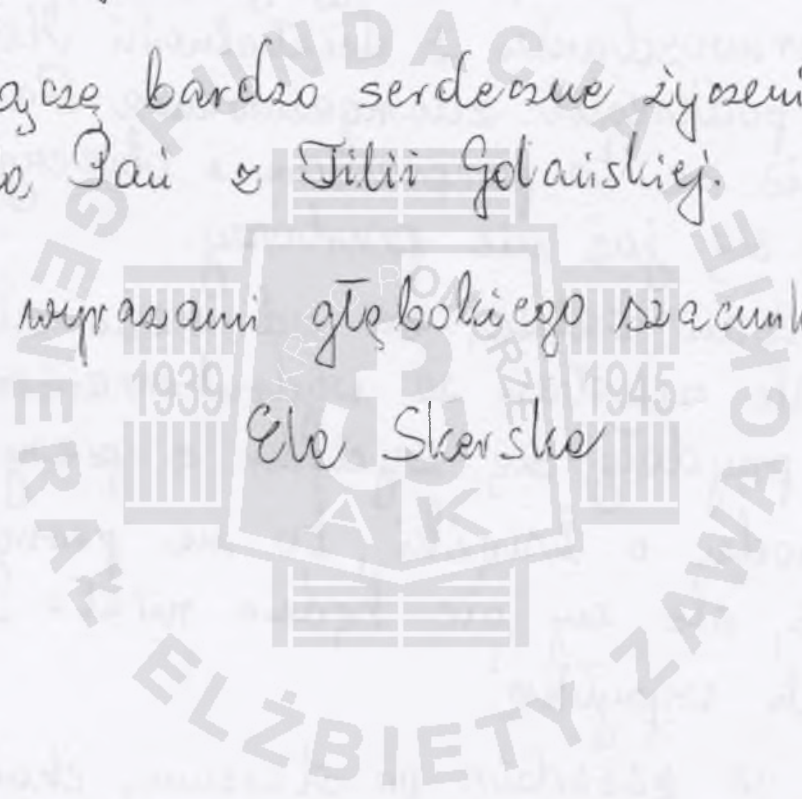
Pani Profesor już od roku nie była w Turcji, ale czuje się o wiele lepiej, choć kolano ogranicza jej poruszanie. Dlatego nie była na swoich Imieninach, które odbyły się w Sali Mieszceńskiej w Łodzi i potężnie były z promocyjnych książek. Mrozystość była bardzo elegancka i chyba udana. Pani Miko! Jest

Pani wspaniała, ale proszę, by Pani nie
niedowodziła swego zdrowia, słysząc med
karkami informacyjnymi.

Amata też dotrzyła swoje kartki, ale
w imieniu nas wszystkich proszę
Pani z okazji Świąt najlepsze życzenia
wszelkiej pomysłowości.

Życzę bardzo serdeczne życzenia
dla Pani & Tili Golaiskiej.

Z wyrazami głębokiego szacunku
Ela Skerska

Tormis 170602

Alan Kochene,

Dziękuję za listy list. Wtorek sin
wymyśli do pilnej roboty. Ma 16 11 br
(ma xii Serp) mowa być gotowa 2 Galeri
fotografii: I Galeria Portretów wybitnych
Kobiet - Zaimięty; II Galeria Pracujes - fotografie
wymyśli do pomniki, tablic, ulic i t.p. lubi gwał
o 4 SK.

Potrzebny kolorowe zdjęcia Pracujes Keani
Witkiel 2 garzynie, tablicy Julia 2 Sopotu,
co jeszcze? Pisknie dwie zdjęcia namaj
Janke Wi. - zwrac się do jej synów.

Może pomoze J. Jamszerek 2 jej kuzna i M. Hunk
2 kramu kieleckim.

Progo zrobic odpowiedzialnym za kon.
tabel 2 mureami - moze da skony pomogę
pisknie skponachy jak coi zrejdnicie,
wyptypimny ofi ogłnie

Kardyn drobnym element firt potrzebny, bo
kompletnie inna ekspozycje skponachy,
Moze od p M. Tabern cois M. Szymis -
chowski, jej pisknie dwie zdjęcia i jej
goton. Liery loedro me Danku Rutekka
me Micej Martynowke (pokaz jej te
kartki - ja tak nie mam czasu do kardyn
piscie) mejnerchornij catuff See

Jan. Turajce omy. Piskatny ode mimi kramorky Dorotka

GENERALE FUN
1939
OKRĘG
WINDYCT

Esthera p. E. Skowron p. 457/2021 Działek 12.09.2021 B 354
P. Amie

Droga i Kochana Pani Eui! bez dp.

Dziękuję serdecznie za ostatnie
kardki i przeproszenie że nie odpisałam wam
ale miałam trochę kłopotów zdrowotnych,
które dzięki Bogu zbliżają się do końca

Właśnie miałam drugi laser na
tytu operowaniu oka (wystąpiły komplikacje
poponowkowe i nie wiadomo) i musiałam
poradzić że o 80% już widzę. Sądziłam
się tylko b. ciekawie o oku, ale to się zda-
ła po laserze. Chyba jeszcze urobic się o
cierpliwosc (muszę mieszyc) i powinnam być
dobrze. Drugiego oka nie dam uwasze
operowac, wiecze co mnie musze spojzacz
ja mala b. uszkadzony wzrok przez jaskre,
sz. wzrost i one utrudniają usilniecie rzeczy

Z ogólnym zalecen przyjętem wra-
lości o sweterze sp. Kaluse, przekazała mi
Maria Winkova. Chciałaby z czasem okropiej
głose jaskremy o 7-ke a być tylko ja.

Zostanem się teraz wnieść do pracy, jednak-
niek jestem w stałym kontakcie z katedra-
kami, szczególnie z Danusią Rutecką, na
którą mamia zawsze liczy.

Chciana Chertnowska była w szpitalu, już
wróciła do domu, miała ustawić eu-
doprotezę, bo nie mogła już chodzić. Chciała

Idojski 14 XI 2002³⁵r

Broga i Kochana Pani Eli!
(E. Zawacka)

Z wielkim bólem i smutkiem
przyjmuje decyzję lekarską o nieleczalności
waszej choroby do Jonek i Spółkarnie
Od czasu wzięcia choroby moich
oczu. Chciałem walczyć, ale lekarstwu kom-
pletnego pooperacyjnego, z którym walczę
do dziś. We wstępie byłem w szpitalu
ambulatoryjnym i zostałem do oka, z lekarzem
diagnostycznym przez 2 tygodnie, więc muszę
być dla mniejszej utraty czasu się wyjechać
ciężko i operacyjnie oko. Chciałem już
z laserem, może może może drugi ra-
bieg chirurgiczny, przed klinicą leka-
rską. Sie brocie, bo kwoty przy jakiejś
konceptualnej sprawie
Chciałem i serce moje boję ko-ego z To-
nium Sławomira Chłosta i żona
Zawacka sparcie się po
pamięć.

Przepraszam już z okazji
oblatywania się siostrzy
leśnej wyhaftowanej przez
kuzynę, bratankę, domkę, ma
aktualnie obywatela Ra-
palskiego pnie, więc wyjechać

36
czas. W tym roku odaje maturę jest
najmłodszą w rodzinie.

Na Wszystkich Świętych byłam na
grobie Jędrzecki, poleniem Rucie. W
późniejszym było oficjalne poświęce-
nie kwatery HK na cmentarzu Łosko-
wie. Był briskep Gocowski, prezy-
dent miasta Hrabowice, pani Szedla
Olga Jędrzejowska i inni. Jędrzej-
owska była o tym czasie w szpitalu na
badaniach. Kwestionariusz bardzo
nieprzeszedł za pismo, ale wrócić nie
mogęcej.

Ładne dni, pełnych porachowań
i serdeczności oraz Rynę satysfa-
kcyjnych obiad

Ula

Droga Pani Dorotko! (Kromp)
 sekretarka E. Zawackiej et.

Bardzo się cieszyłam otrzymaniem
 Twojej przesyłki tym bardziej że jestem o wiele
 mniej leśną Kowalczyk psycholog i psycholog
 List Pani List Pani i Felińskiego podziwiam
 Twoją i sprawa mi dużo nadziei

Dr. Stawek miłą tydzień od
 drugiej strony oka spróbowała się lepszego
 wyników ale może trzeba jeszcze poszukać
 jutro idę do kontrol. Niestety mam dość
 przesunęła godzinę która komplikuje robotę
 ze względu na powstałe awarie. Najbardziej się
 aby umówiła się wcześniej żeby było
 łatwiej było bardzo wyszła a to prowadzi do
 utraty czasu. Chciałabym być tak ale
 dlatego nie możemy liczyć w spotkaniach
 ze względu na ograniczenie ich ilości

Dariusz Dziecki wprowadził
 telefonizację spowodowaną przez
 brak czasu i wysłaniem listów
 2. Pani

W sprawie mamy spóźniła
 środowiska Biurovskiego
 mam nadzieję że uda się
 że do tej formy nie przesłan

i naszej antybiotyki, które musiały 38
przyjść aby uniknąć infekcji.
Ciekawa jestem jak czuje się teraz Pani
Ela. Chciałabym wiedzieć, że mój list dotarł.

Przepraszam, że pismo, ale kieszka
właśnie, muszę znaleźć okulary, bo te
które miałam są już za słabe.

Jeżura wraz z Pani Donatko
serdecznie dziękuję, także miłe i
serdeczne pozdrowienia i uściski
dla całego Zespołu Fundacji

Ula K.

FUNDACJA

ARCHIWUM I MUZEUM POMORSKIE ARMII KRAJOWEJ ORAZ WOJSKOWEJ SŁUŻBY POLEK

Forum 15. 10. 2003 r.
BIURO FUNDACJI • 87-100 TORUN • UL. WIELKIE GARBARY 2 • TEL./FAX (0-56) 65-22-186
<http://www.um.torun.pl/AK>, e-mail: AK@um.torun.pl, fapak@wp.pl
KONTO: WIELKOPOLSKI BANK KREDYTOWY SA W TORUNIU • NR RACHUNKU 82 1090 1506 0000 0000 5002 0244

39

Pani
Janina U. Kentzer
ul. Nad Jarem 49
80-135 Gdańsk

odp. na L.dz. ...
L. dz. 4463/Ban-110/03

Droga Pani Ulko !

Na pewno jest Pani zdziwiona, że prawie równocześnie przychodzą dwa listy, ale ten jest wysyłany po linii prywatnej, ponieważ nie zdążyłam go przygotować i dołączyć do zaproszenia.

Bardzo dziękuję za artykuły i Pani dokumenty. Artykuł przekażę Pani Profesor. W sprawie listy umieszczonej w biuletynie wydanym z okazji 75 lat Garczyna rozmawiałam z Panią Anią. Z tego co wiem, to już w Garczynie nastąpiło sprostowanie tej informacji. Możemy jeszcze przekazać ją pisemnie Panu Dyrektorowi Ośrodka.

Trzymamy za Panią kciuki i życzymy, żeby operacja się udała. Pewnie nie będzie mogła przyjechać Pani na sesję; szkoda, bo chętnie spotkałabym się z Panią. U nas wszystko po staremu, tylko przybywa pracy, a ludzi coraz mniej. Mnie bardzo absorbuje przygotowanie cz.6 „Słownika biograficznego konspiracji pomorskiej”. Z tego co wiem, to Pani Profesor czuje się dobrze, ale nie przypuszczam, aby uczestniczyła w sesji.

Pani Ulko, życzę w imieniu nas wszystkich dużo zdrowia. Czy powiadomi nas Pani o wynikach operacji. ? Na koniec mam jeszcze jedną prośbę: Otóż pisanie biogramów utrudnia nam brak danych dotyczących losów, odznaczeń i stosunków rodzinnych naszych Kombatantów. Proszę więc Panią jeszcze o napisanie, czym zajmowała się Pani w latach 1990-2002 r., informacje o pracy społecznej, Małżonku i dzieciach.

Łączę serdeczne pozdrowienia i życzenia zdrowia.

Z poważaniem

Kopie uż

L. de. 4705/F.2/03

40

rachu; podwójni Wln do kasy i try-
 majin nig - tak Zetny, ze mi napisam byc
 w gawry mi. Wmowiny nig nie pomysly rak!
 Wln Kockane,
 Podnie mi ciesz, ze wraze woli
 Ei osny. Zobaczemy nig nie
 Sanyi (chay byc nie smy)
 Ale przyjdz tez do mnie do
 szlomm i Wniofam smieci-
 my i pamietalam ale mi
 Wniofam Turyjop telefom.
 Gdlin Ty kaze wnioskow?
 2 sty? Rozemny? Podaj
 mi telefom.
 Gpwnis mi jak bys o me
 Wnierzajemych nfo kramin
 - do nty glosam o jakichs spo-

Torni 28 X 03

FUNDACJA
 Archiwum Pomorskie Armii Krajowej
 Wielkie Garbary 2, 87-100 Toruń
 fax/☎ (0-56) 65-22-186
 Konto: WBK II Oddział w Toruniu
 10901506-4675-128-00-0

MEMORIAŁ GENERALI
MARII WITTEK

WSK-
-AK

POW

PWK

Bawono Sander mi...
 Wnierzajemych nfo kramin
 - do nty glosam o jakichs spo-

Elzbieta Zawacka
 87-100 Toruń, ul. Gagarina 136 m 26
 tel. 651-73-44

Szanowne Panie
 Jambka Reutrowe

□□-□□□□

FUNDACJA
 "Archiwum i Muzeum Pomorskie
 Armii Krajowej oraz Wojskowej Służby Polek"
 w Toruniu

Wpłynęło dnia: 18.11.2003

L. dz. 7831
 30m-410

Załącznik:

Referent:

Gdańsk 11. XI 2003 r 4/1

Droga Pani Elee!

L. dz. 7831
 30m-410

Serdeczne na ostatku

Witam Cię w wakacje w Biuletynie
 wieś ma 75-letnie święta wprowadzenia
 tyle sukcesów. Ale o tego wyzka, że
 są osoby, które mówią, że nie i
 robę o tego problemu. Właśnie
 to się już nie powtarza, gdyż na następny
 już nie bierz kolekcję.

Jest mi ogromnie przykro, że nie
 przypadek na Sese, ale właśnie pech.
 Operacja udawa się i jak do tej pory
 jest wszystko w porządku. W piątek mamy
 drugą kontrolę. Ograniczenie się ciężej
 to również nieporadzenie operacji. Właśnie
 dla nic już się nie zmienia. Jest
 wieś pola widzenia, że w ogóle ma
 po festiwal. Własnie o 50%. Ale to i tak dobre
 Organizację mam widocznie ostabilny-

bo przez 2 tygodnie uważałam, że mam zapalenie oskrzeli. Dopiero 3 dni jestem bez antybiotyku. Trache potrafi w sobie przyjąć do siebie bakterie, że jeśli będzie już zupełnie zdrowa i będzie można ją pogoda to lepiej przyjdzie do Tomilla, do Fundacji. Będzie chciała odwiedzić Słonek Elę, która zgodzi się przyjechać i z odrobiną je ostatnie 1,5 roku było dla ciężkiej i trache podjęła się kuracji znowu dzięki łaskawości pani do siebie.

Dotarłam do nowego wspaniałego ciągu życia o lata 1990-2002 w oraz przed życiem tego samego zeszłego Schela, zamarzałego w 1940 r. w obcej kwie Orlenburg.

Prerzytalem wotekę o śmierci prof. Jęzsy Sokolowskiej z Gdańska, spotkałem się kiedyś na jedynym se zjazdów w Tomilla ale nie wiem jakie miała porażenie z H.K.

Vienu, že do Joménia jedaké Samuša
Kutecká i Janka Konečková i bode
lišia vrelage, a ich strany Jnos kul-
tety byy lišie se vspolne na chombe.

Šlii Eln!

Chyžkulu i serce bode v
sotě do Joménia, žyng vobecne
obed, lišie vspolne i
žyng barovo serdecne, lišie
posamotě i lišie dle
cěteho žyng Joménia

Ma Kether

Ps Šlii Eln vspolne, že ma rakus by
obca na Šji.

Dopiero pod kovec gredne dostež
okulny

Kopie "E2

L. d. 7823/F.2/03

FUNDACJA
 Archiwum Pomorskie Armii Krajowej
 i
 Memorial General Marii Wittek
 87-100 Toruń, ul. Wielkie Garbary 2, tel. 056/65 22 186
 www.um.torun.pl/~archAK, e-mail: archAk@um.torun.pl
 Konto: WBK II Oddział w Toruniu
 10901506-4675-128-00-0

WYSTAWA
 Wojskowa Służba Polek
 Toruń 16 XI - 31 XII 2002 r.
 Dom Eskenów, ul. Łazienna 16

Tale mich Komisom
 naprisc, co myslis o
 Sympozjum "Kopiedzi do
 II setka"

J. Kuntzenowa
 ul. Nad Jazem 49
 80-135 Gdansk

Torun 17 XI 2003

Wn Koeliane
 Sum pro ze wie przyjedziesz
 Mam problem, zedy do Boerung
 Tali Entersching detawty Sybucki
 (za Zaliczenia albo czeki silko ber)
 more tam rozsprowadzin wycij
 reemplary!
 Sybucki Walenby wery!
 kbo del Sybuckom Fundacja
 Cale more to zarataw Fundacja
 More zaklucij kichu ee
 - Chyng ty o Toruniu utwinc pom-
 nith dle Mein Dymushy -
 mozito bydnin after poad skols
 ty imenit. Ty perimna's seapn-
 nee Sybucki, Jul ewadwid.
 Papideniatan to Hali Lipolung - ko
 zictawji, all one wktawate celine
 Wn - zyex Ci orliche setm!
 najzwolacziny po zedrawiam cat
 sli Tade Zawack
 Rodimki

Del. Piolety m

Schweick

EUNDACJA	
Archiwum i Muzeum Pomorskie	
Armii Krajowej oraz Wojskowej Służby Polek	
w Toruniu	
Wpłynęło dnia:	18.12.03
L. dz.	9152/Pan-40
Załączniki:	ca. przesłane
Referent:	Dykt. Suro-

Drogi moje Saurie

Brigki serdecznie

mi buletyem, listu
tecznych.

Przytmo mi było również, że nie byłam
na Seji, ale myślałam i serceca byłam
z Wami.

Ostatnie pół roku mi się problemem
zdrowotne. Stawiam się o mi się upomóc
ale efekty są słabe. Chyba że organizm
nie jest obecnie miato odporny i
wszystko się mi się dzieje.

Oczy mi zostały mi będą już o dobrym
stanie chce bardzo często jestne lewego
oka, średnio często prawego oka. i lewe
oko na skutek enstos w czasie operacji
druy uskokowanie pola widzenia (50%).
Dziewe oko jest w porządku. Po 15 stycz-
nia będą miata nowe okulary więc
będę mioga zejść się prace.

46

Sisutaru do Daini Elu po presyly
knyzky "Sylwetki kobiet - zotuleny"
klony luaidem pretasac Natalii Lukas-
skiej aby wypraczieta sig. Jzytem u
Niej u snadę bo kowrzyta 30. lat.

Daini Natalia jest jz b. chora (leotwor)
b. siabo wida u traci parage. Niesety
stan jej zdrowia jest powazy. Dobne
ze na codzieu uwolny sig z Nij jes-
be porozumiec. W czegz, kochi adredku
u odurawiu. Je nar u tygodniu, lewie
kalkakotere pytae o to selu u snadę
u czese kochi adredku kusiata
sig potozgi, bo czue sig siabo. Dla napew-
nioty shug opieki.

Wsigatę podwryje szkole kargzej ienig
Hreuii Inegow, jz kuzę pare ksigzek
ode lenu

Devocitaru do Tadusza Palcutyno-
wice i powiadocitaru o ksigce. Dev-
ucitaru z zoty (kolodentę kuzę coki)
proszę o przesłanie 3 egz. z religioznu

47

pozostaremu. Pisaniem o tym do Eli, nie
wiele czy przekazać to. Na wszelki wypa-
dek przeżyj adres:

Jadwiga Walentynowicz
ul. Gótycka 26
80-353 Gdańsk

Chciała Jm. wystać o tej twardej opowie-
ści ich na przeproszenie.

Dziękuję się również tu na miejscu
rozprowadzić. ~~ale~~

1930 1945
Dziś Ella prosi o polecenie książki
Włodzisław z którego pochodzą lektu-
logii jest to Dorothea Battycki
z obywatelstwa na którego, wice roku
2003r. a dzień i miesiąc wyjechała
z treści lekturologii Tenis były od-
lekturywate datę.

Dziękuję, bo jest trudna mi
pisać. Chciał i serdecznie pozdro-
wienia dla całej Fundacji

Ella R

Memorial Generali Marii Wittek
 87-100 Toruń, ul. Wielkie Garbary 2, tel. 056/65 22 186
 www.um.torun.pl/~archAK, e-mail: archAk@um.torun.pl
 Konto: WBK II Oddział w Toruniu
 10901506-4675-128-00-0

WYSTAWA
 Wojskowa Służba Polek
 Toruń 16 XI - 31 XII 2002 r.
 Dom Eskenów, ul. Łazienna 16

Elżbieta Zawacka
 87-100 Toruń, ul. Gagarina 136 m 26
 tel. 651-73-44

48

Kopie u E2

Pani

W imię Renczer

2ed. Biuletyn, Komunikat

Coś mi się wydaje

Toruni Willemer
 Wm Kołkare
 Serdecznie zapraszam a listy
 Zdrówka Smig - ale cię
 i Korytkiel - Toruń
 Binkiel
 Dziękuję ci za Twoją listę -
 prac - zaskakujące
 dalej mamą family walen -
 - tymczasem
 Co napiszecie o Rolen Gumer
 Maom Wittek?
 Bogdani w dośrodku kow balce
 z R Ślirig i Stroszek
 Moim marzeniem jest felcyn's
 Apocryfów kowpat 2 0.
 Romanowski i Taylorson

L. ob. 211/E. 2/04 1 kopia u EZ.

Toruń 17 II 2004 r.

Ulu Kochana,

Dziękuję za tak miły „potrójny” list i sprawozdanie [jest potrzebne, zbieramy wszystko do nowej jubileuszowej (oby pięknej) broszury na piętnastolecie Fundacji]. Robicie coś bardzo ważnego – Ośrodek Memoriału w Trójmieście. To nic, że z początku nie ma odzewu. Niech przywykną i wiedzą o dyżurach miesięcznych(?) i możliwości kontaktu telefonicznego.

Wciągnijcie Januszcza, Tabeau i inne bo są potrzebne dane do wielu publikacji Memoriału. Bardzo potrzebne są karty „i” - mistrzem jest Miecia Martynowska – ona może uczyć inne jak to dobrze robić. Czytajcie prasę lokalną, różne kalendarze *itd.*

Garczyn jednak będzie istniał (jako Powiatowe Centrum Młodzieży). Niech ktoś u Was będzie od spraw PWK (w tym Garczyn); niech będzie w kontaktach z p. Elżbietą Skerską z toruńskiego Archiwum Pomorza.

Konieczna jest kronikarka Ośrodka Memoriału, która będzie przysyłać comiesięczne (?) ^{może kwartalne} sprawozdania do Torunia. Potrzebny jest także ktoś od kontaktów ze szkołami, od upamiętniania wśród młodzieży kobiecej służby w czasie wojny. Czy nie powinna zaistnieć jakaś ulica kobiety-żołnierza? A może głąz lub tablica?

Ulu Kochana, miem mi 74,
Dziękuję bardzo

Serdecznie Was całuje

Elż Zawacka

Gdańsk 20.03.05 50

Droga Pani Eln!

W sprawie po emigracji Natalii
Zukowskiej dostawieniu książki
"Słownik uczestników walki
o niepodległość Polski 1939-45"

Czy Fundacja posiada taką
książkę? Czy siostry Pani się
zwołają z nią przygotować
karty informacyjne, podje-
mają się tej pracy, odseu-
niamy po kilka sylwetek.

Są to "poległe i zmarłe w
okresie okupacji niemieckiej"
Książka wydana w 1988 r.

-2-
pne Towarzystwo chłopskich
Historii, Towarzystwa Historii⁵¹
Robot w Walce o Wierpach.
Konsultantem m. in. była
Elżbieta Witteke.

Ze względu na pogorszenie się
stanu zdrowia przystąpić do tego
stanu jaki jest. Jestem pod stałą
opieką lekarską.

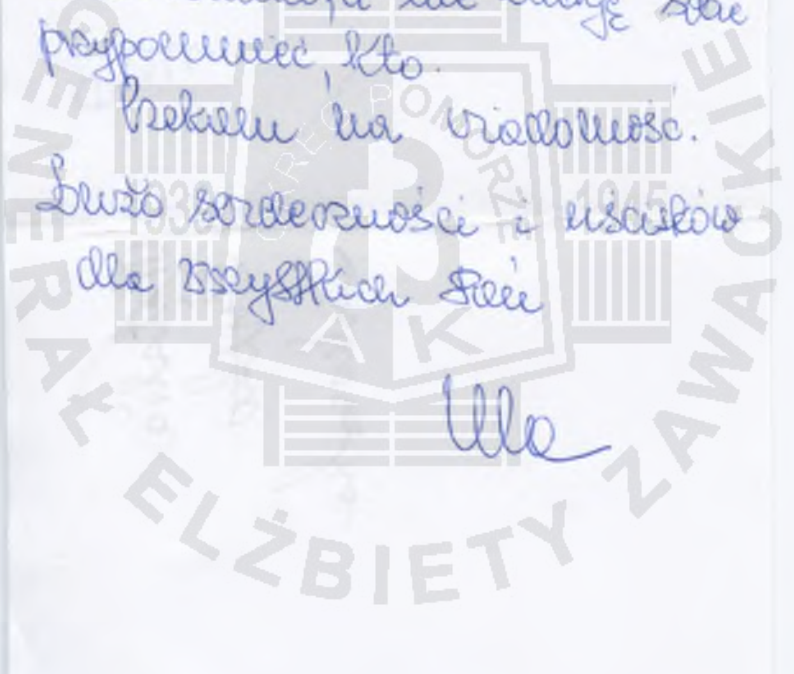
Bardzo o jednemu zole FK, które
ma patrolować nad szkołą o
imieniu FK. Staramy się o stały
kontakt i uczestniczymy o życiu
szkoły, tymczasem podjęliśmy
rozszerzając historię i pracę o
FK. W bibliotece będziemy

chcemy
 Wykazać dwie książki o AK i
 książkę poś. Pieni Prof. E. Zawackiej
 Zaginęła ta książka "słownik
 kobiet - żołnierzy" ktoś położył
 i nie oddał, a nie mogę sobie
 przypomnieć, kto.

Proszę na wiadomość.

Długo serdeczności i uspokoj
 dla wszystkich Pań

Ula

Gdańsk, 24 II. 05r.

53

Dzani Bonosko!

W związku z przygotowaniem do Ilo-
ska Jeleni (pomysł (opracowanie o spot-
kaniu z Dżanem w Warszawie) spotkałyśmy się
okresy i naszej koleżki MK (91 lat) aby
obowiązkowo zaproszenie jej kuzyna o wizję
chciał opisać, natomiast pisać, bo nie ma
bliżej rodziny, która mogłaby się nią
zaproponować. Szczerze ja tu opisać opisać
Otrzymałyśmy korespondencję z Fundacji
i w związku z tym: Hanna Wierkwa,
Magda Inytopiak, Janka Broczka i
Ula Leuter przekazywały Słuchkę kuzynie
po 20 zł, bo up ja i Janka Broczka otrzy-
mywały po trzech sztukach uwolnionych organ
która jest wolna od podatków, więc nie mo-
żemy wypłacić całego druku podatkowego.
Dziękuję nie podjęłyśmy miejsca do "Galerii
Dziękuję niepodległościowych", gajz i mu-
zeum gdańskiego chętnie Jan M. Witak

ponad 30 literackich pismen Teresa Lisielsta.
 Z listu, ktorý dostala od sieni Eli vyrieka, že
 nie doterá list, ktorý ma adres prvotnej
 vystaven do listu, že sa spolkovia v diele
 24. 05. Postanem sa otvoriť tž listu
 i zápisu.

Ze vzgledu na to, že udekyem do tego sa-
 mego leta FK v Gdansk - Wresceu spyt-
 kemy sa co z tygodne, gdyz udekyem
 do letu leta i po rebnem urodeny
 pomenuvat a sprava ch eleuomati.

Udekyem sa z dobrých stas-
 kov Slov. Msta a Fundacya poraden-
 ia Juresta.

4 clerca skita FK ma svoje
 svisto, a kase toto sprawy petroval.
 Sa cause b. wrozyste i podnyse akad.
 sieni Bonolko. Zpytuje ma Eli, kto
 dostal "Stovniki" a kto Sylvestu - jak ja
 modatem. Bzdec v listopade ma Sest
 ja ma dostatelu rcdnych ksigek do
 neprovedenie, kaida s ma dostala
 X ege Stovnika Biogr. VM. Nie ma go

tylko Janka Brodovska i
clieca chertivaska, bo byty
nieobecne. Plukovej clerui
da pryzida na sveta.
Dobre byty, vadyby Oue nov.
kies dostay

Postarali se poboryc tresi
liste, klony pisali v styco-
liu zvecan e materiatelu
dot. kumary kolecka sp. Natalli
Zukovskij, kolecka Ci, klony
se prez pere let opikovalysky
prave nes bardzo o to Janka
ta Valentynov. Prose spetni-
tysky. clieci v najblišzym

Czasie czeka jeszcze ofiarę
 drugiego stawa bródrwego.
 Czekam na kolejke. Oczy się
 pogarszają, ale jakos się nie
 daje. Wstawiłam proboscę.

Sęce dwo, dwo ser-
 deczności i miłdy
 podwórni dla całego
 Zespołu, dla Sami miłdy

Ula P.

ELŻBIETY

FUNDACJA

ARCHIWUM I MUZEUM POMORSKIE ARMII KRAJOWEJ ORAZ WOJSKOWEJ SŁUŻBY POLEK

BIURO FUNDACJI • 87-100 TORUN • UL. WIELKIE GARBARY 2 • TEL. (0-56) 65-22-186
http://www.um.torun.pl/AK, e-mail: AK@um.torun.pl, fapak@wp.pl
KONTO: WIELKOPOLSKI BANK KREDYTOWY SA W TORUNIU · NR RACHUNKU 82 1090 1506 0000 0000 5002 0244

L. dz. 1071/Pom-410/05

Toruń 18.04.2005 r.

- dowód wpłaty
- książka „Sylwetki kobiet ...”
- informacja o konkursie.

Pani
Urszula Kentzer
ul.Nad Jarem 49
80-135 Gdańsk

Droga Pani Ulko !

Przede wszystkim dziękujemy za życzenia świąteczne. Bardzo przepraszam za zwłokę w odpowiedzi. Do listu dołączam dowód wpłaty. Informacja o wpłacie, jak zwykle, znajdzie się także w „Biuletynie” Fundacji.

Dziękujemy za informację o p. Natalii Żuchowskiej-została złożona w Jej teczce osobowej. Jeżeli Pani zdrowie pozwoli, to p.Ania Rojewska byłaby wdzięczna za sporządzenie kart informacyjnych- wypisów ze „Słownika uczestniczek walki o niepodległość Polski 1939-1945 (poległe w okresie okupacji niemieckiej), Warszawa 1988. „Słownik” ten mamy w Fundacji, ale karty informacyjne są sporządzone tylko dla Pomorzanek. Tak więc sporządzając karty, może pominąć Pani Pomorzanki.

Przesyłamy także 1 egzemplarz książki, o którą Pani prosiła - „Sylwetki kobiet-żołnierzy.” Wiem, że bardzo blisko współpracujecie Panie ze szkołami. W związku z tym do listu dołączam także informację o konkursie na wypracowanie. Wysłaliśmy je do toruńskich szkół, jest także na naszej stronie internetowej. Byłoby bardzo dobrze, gdyby szkoła się do konkursu włączyła.

Poza tym u nas nic nowego.

Łączę bardzo serdeczne pozdrowienia od nas wszystkich dla Pani i Pani Danusi.

Z poważaniem
Elżbieta Skerska dokumentalistka

Archiwum i Biblioteka
Armii Krajowej oraz Polskiej Służby Polek

Warszawa 15.05.2005 r.

Wpłynęło dnia 24 05 2005

L. dz. 1299/Pom

Adresat: Elżbieta Szumi Ellen!

Załączniki: 2

Referent:

ten protokół dla Szumi Eli

Drogi serdecznie za przesyłkę.

Przepraszam że tak długo nie odpisywa-
łem, ale miałem trochę problemów
zdrowotnych i rodzinnych.

18-go maja wyjechałem się jeszcze o piel-
grzymkę naszego Józ. PK do Częstocho-
wy, Łagiewnik i Tymbowa. Chciał się
dalej w dalek widać. W Częstochowie be-
działny chciałem wyfałszować sprawę setki
na P.W.K, może temu się uda.

Do parowca wybrałem się do pisania
kart informacyjnych o "Stowarzyszeniu
wielk. o niepodległość 1939-45 r." i napi-
szę parę słów o pielgrzymce.

Łożę dużo serdeczności i miłych
pоздравлений dla całego zespołu
Archiwum
Ula P.

v. d. z. 2677/F2/07

koje

6a

Szanowno Pani
 Urszulo Krentzer
 ul. Nad Jarem 43
 80-135 Gdansk

Wn Kochona Toruni 30 XI 2007
 Dziekuje za list - mam nadzieje ze Twoje
 zdrowie choc troche sie poprawi to.
 Naprom od czasu do czasu, co sie w Was dzieje.
 Mnie tez mi najlepiej ze zdrowiem
 a miobety bardzo poprawily sie stuch
 - prawie nie moge konystac z telefonem.
 Serdecznie Ci caluje i z eternym
 najlepsze pozdrowienia dla Ciebie i
 Rodziny i dla wystepch "Memoria-
 tek" Pzedzieci do Wawerany - tam juz
 stoi kwar drugi pomnik WSK see

Wydane przez Fundacje "Archiwum i Muzeum Pomorskie Armii Krajowej oraz Wojakowej Szaty Polki"
 Fot. Hanna Sikorska, druk. Druk-Tor, Torun, tel. 056 678 10 19

Sobieski 29. 7. 08

60

Fruelaga

„Archiwum i Muzeum
Powiatowe Fruela Straj.

Tomu

Przekazuje do Wasz kart inform
dot. książki „Stawki uczestników
walki o niepodległość Polski
1939-45.

Wznie i serdecznie pozdrawie-
nia dla całego Zespołu Fruel-
dage

Ula Kubiś

61

FUNDACJA

ARCHIWUM I MUZEUM POMORSKIE ARMII KRAJOWEJ
ORAZ WOJSKOWEJ SŁUŻBY POLEK

BIURO FUNDACJI • 87-100 TORUN • UL. PODMURNA 93 • TEL. (0-56) 65-22-186
<http://www.um.torun.pl/AK>, e-mail: AK@um.torun.pl, fapak@wp.pl

KONTO: WIELKOPOLSKI BANK KREDYTOWY SA W TORUNIU · NR RACHUNKU 82 1090 1506 0000 0000 5002 0244

Toruń, 22 I 2009

Pani
Kentzer Urszula
ul. Nad Jarem 49
80-135 Gdańsk

Szanowna i Droga Pani Ulko !

Oprócz wyrażenia smutku spowodowanego śmiercią Pani Profesor, chciałabym przeprosić Panią za długie milczenie.

W imieniu pani Ani Rojewskiej bardzo dziękuję za karty informacyjne; wiemy jakie trudności musi pokonać Pani, by je wypisać.

Przebieg uroczystości pogrzebowych zna Pani pewnie z relacji Pani Danusi. Chcę tylko powiedzieć, iż ceremonia była niezwykle uroczysta, a Toruń oddał hołd Pani Profesor.

Do listu dołączam kserokopie artykułów na temat pogrzebu Pani General. Pani Ulko! Gdyby zechciała Pani coś napisać do księgi kondolencyjnej, to proponuję, aby Pani napisała tekst, a ja wkleję go do księgi.

Pani Uleczko! Życzymy Pani przede wszystkim zdrowia.

Łączę od wszystkich bardzo serdeczne pozdrowienia.

Z wyrazami szacunku i poważania

Elżbieta Skerska dokumentalistka

P.S. Jak będą zdjęcia z pogrzebu, to je Pani prześlę.

Gdańsk, 8.2.09 62

FUNDACJA
"Archiwum i Muzeum Historii
Armii Krajowej oraz Wojskowej Służby Polek"
w Toruniu

Droga Pani Elu

4.02.2009
2331/Pam-112/09

Przebieg sercowo-ciepłotny list
i dawid przebiegi o Eluie, przebiegi Elu
półki o sp. Elu i artykule

Było mi ogromnie smutno
i przykro, że nie braliśmy udziału w
pogrzebie naszej Doroteuszki, ale dopiero
zostaliśmy wrócić do zdrowia prawie po
ostrowie ciężkiej chorobie. Chyżby i
sercem byłam o Wale. Pasty Gdańsk
nie trwał nitowat programu Dydgose-
wy, chwytałem tylko języki z progna-
row, natomiast oglądaniem filmu
"Chciałem szczęśliwe życie".

Dziękuję Rutce o dziecię charti-
nowską przesyła do Eluie we wtorek
i opowiadamy cały przebieg wroczy-
stosci i przy okazji wspominałyśmy

spotkanie z sp. Elą, Chrobą w Gierosynie
 czy z sp. Jeleński Walecylowicz
 chto mi było, że sp. Ela przemówił nawet
 o mnie przysięgając przez Teresę Lesielską
 powierzenia i serdeczności, podkreślając,
 że jestem jej ostatnim, najcięższym ucze-
 lenia z przed 1933, z gimnazjum to-
 wiskiego. Czy da mi ure da mi Ela, że ja
 w Gdańsku piszelem ~~piszelem~~ jej pracę
 doktorską, a pracę w Gdańsku w 1916
 rozpoczętem w Uniwersytecie Węgla WF i
 PW, gdzie skierowała mnie sp. Ela, jako
 była kierownikiem hufca szkol-
 nego PWK w klasie Gimnazjum
 Żeńskiego. W sierpniu 1933 w Spale
 ukończytem kurs podinstruktorski,
 a w 1934 w Gierosynie kurs referentów
 PWK, gdzie sp. Ela była kierowniczką
 kursu. Przeszły do Gdańska nie przy-
 jechanie na wojewódzką K-ktę, bo miała

nie^{być} sta skierować je do Krosowicy.
dla miejsca w moim sercu.

64

Dostałem również parę artykułów
o podróży towarzyskiej. Z jednego z nich
dowiedziałem się o kawale, o życiu i o
wiedzi.

Skry okazy, jeśli to możliwe, to proszę
być jeszcze o 2 poldery z sp. Elę, jeżeli
chcę dla siebie, a jeżeli chcę opisać dla
siebie.

Wziąłem parę słów dla Pani Dony
z prośbą o dowiedzenie. Wziąłem również
od Ojca Węsbistow jako potwierdzenie
zamówienia listy św. Wierzytch za
sp. Elę, nie mogę zrobić kwiatów na
jej grobie. Obiecała mi jeszcze
Bosanka że bliżej lata również mnie
do Tomusia a może zabrać na grób
sp. Elę.

Wziąłem również parę słów do Księgi
kondakcyjnej, jeśli wina je Pani co
stosownie.

65

✓ Z Aluiz Rojasem trudno utrzymać kon-
takt. Bardzo mało mi odpowiada.

Dobrze natomiast czy można pisać te
karty informacyjne z książki, Stowruk
uczestniczył walczył o niepodległość Polski
1939-45". Jestem przy literze "R", do kon-
ca książki pozostało jeszcze 100 stron.
Chciałoby się je skrócić i chyba nie tylko
kolej, bo z oryginału coraz górej.

Chyba, że w najbliższym czasie,
spotkamy się i porozmawiamy jako
osobnie członkowie, bo sp. Ela
jest stale z nami.

Wciążemu również potrzebujemy
odbiorną odmienną członkowie, gdyż
dopiero teraz dotarła do mnie.

Łączę dla całego Responu
dużo serdeczności, życzeń
i podziękowań, Sławi jeszcze
was ciepło

Ula K.

FUNDACJA

ARCHIWUM I MUZEUM POMORSKIE ARMII KRAJOWEJ ORAZ WOJSKOWEJ SŁUŻBY POLEK

BIURO FUNDACJI • 87-100 TORUN • UL. WIELKIE GARBARY 2 • TEL. (0-56) 65-22-186
<http://www.um.torun.pl/AK>, e-mail: AK@um.torun.pl, fapak@wp.pl
KONTO: WIELKOPOLSKI BANK KREDYTOWY SA W TORUNIU · NR RACHUNKU 82 1090 1506 0000 0000 5002 0244

Toruń, 14 V 2009

L. dz. 619 / Pan-412/09

Pani
Kentzer Urszula
ul. Nad Jarem 49
80-135 Gdańsk

Szanowna i Droga Pani Ulko!

Bardzo serdecznie dziękuję za list i pozdrowienia. Kartkę z dedykacją dla śp. Pani Profesor wkleiłam do „Księgi kondolencyjnej”. Potwierdzenie odbioru odznaki „Memoriału” przekazałam p. Dorocie Kromp. Pani Ania Rojewska dziękując za dotychczasową pomoc, prosi, o ile to możliwe, o wypisanie informacji ze „Słownika uczestniczek ...” do końca ; jest za to Pani bardzo wdzięczna.

W załączeniu przesyłam 3 foldery, o które Pani prosiła. Według posiadanej przez nas wiedzy informacja w prasie, że Pani Profesor zmarła na zawał serca jest nieprawdziwa.

W Fundacji wszystko toczy się swoim trybem. Mamy piękną wystawę o Pani Profesor. Będzie ona eksponowana do marca przyszłego roku i na pewną ją Pani obejrzy.

Dziękuję, że zawarła Pani w liście tyle osobistych refleksji wywołanych śmiercią Pani Profesor.

Ze Środowiskiem Pomorskim AK mam bardzo mały kontakt, ale rozumiem dlaczego. Dość często otrzymuję informacje od Pana Dekarczyka, który był także na obchodach setnej rocznicy urodzin śp. Pani Profesor.

Droga Pani Ulko, przepraszam za zwłokę w odpowiedzi na list. Na usprawiedliwienie mogę podać tylko nawał pracy, ale wiem, że to mnie nie usprawiedliwia. Będzie nam miło gościć Panią w Toruniu. Od pana Glińskiego z Garczyna wiem, że przygotowują tam zjazd pewiaczek pod koniec czerwca. Na pewno otrzyma Pani zaproszenie.

Bardzo serdecznie Panią całujemy i pozdrawiamy.

Prosimy, by przekazała Pani serdeczności także Pani Danusi i Pani Brzozowskiej.

Z wyrazami szacunku i poważania

Elżbieta Skerska
Elżbieta Skerska dokumentalistka

T: K-147/147 Pom.

Toruń

Bednarska Janina

↳ Karty informacyjne

l. 9

144 1

Pomorze

147 Pom

AK Toruń 2
PHK

Bednarska
Krentzowa Janna
morska

Bednarska

matka

Bednarska

ojciec H. J. Zy

1920r., Toruń

Gdańsk - Brzeźno
Pomorskiego 19/10

1945

miasteczko

zrodla: relacja własna i ojca

Była Izba Tęczyńska "Zo", kiedy ta zafabrykowała sprawy
zagrody na Pomorzu. W kwietniu (?) 1943? zaproszono
nieznaną przez M. Nowicką w Włocławku do służby
WSK Podległego Południa, straciła kontakt po zaarresto-
waniu M. Nowickiej latem 1943 verte

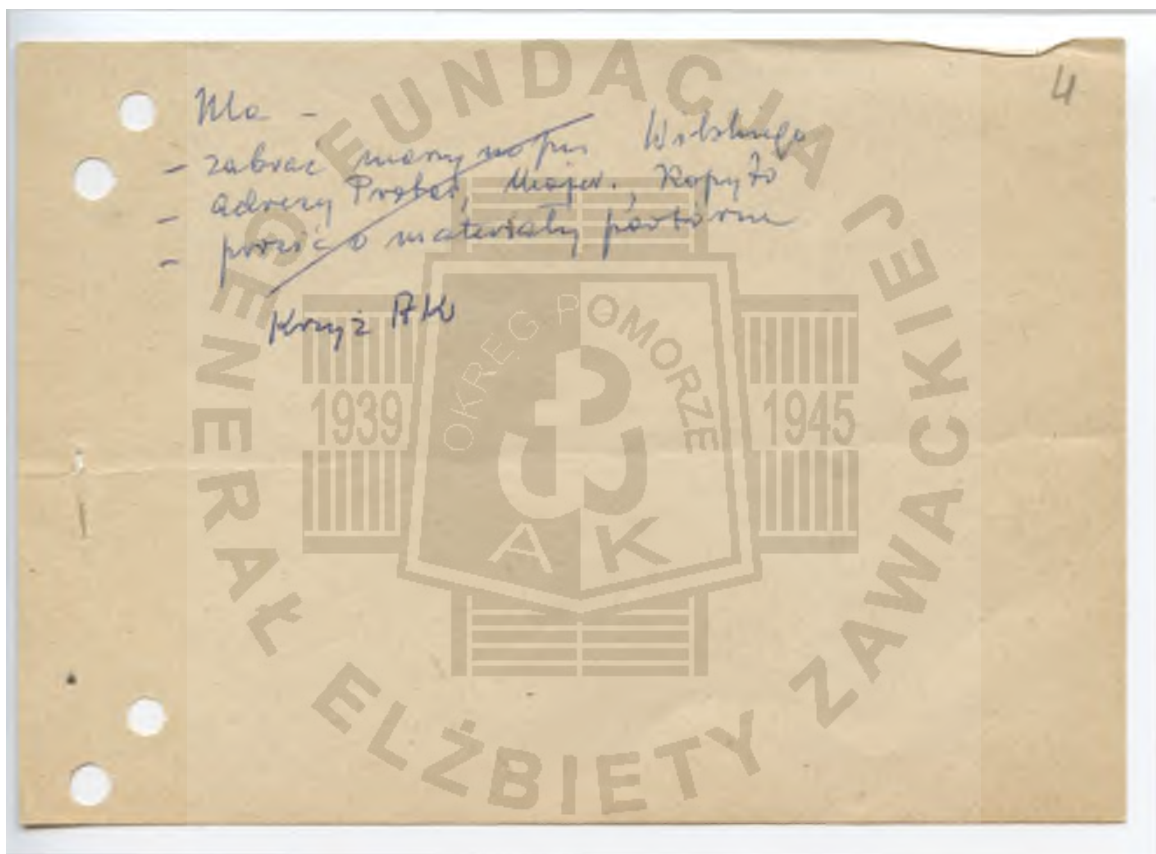
Anna Kuj B-P 377

K
17012

W 45 4 Toruń 1935-7 (małe materiały): polski Akty. E. w. PWSK
1937-9 praca rekonstrukcyjna Okr. nr. 107, PWSK Toruń
W 46 - 12 49. Angielski Urząd Gł. PWSK (po wojnie Stara Polona) w Sopocie
Książka Lufy i Gł. Urząd Gł.

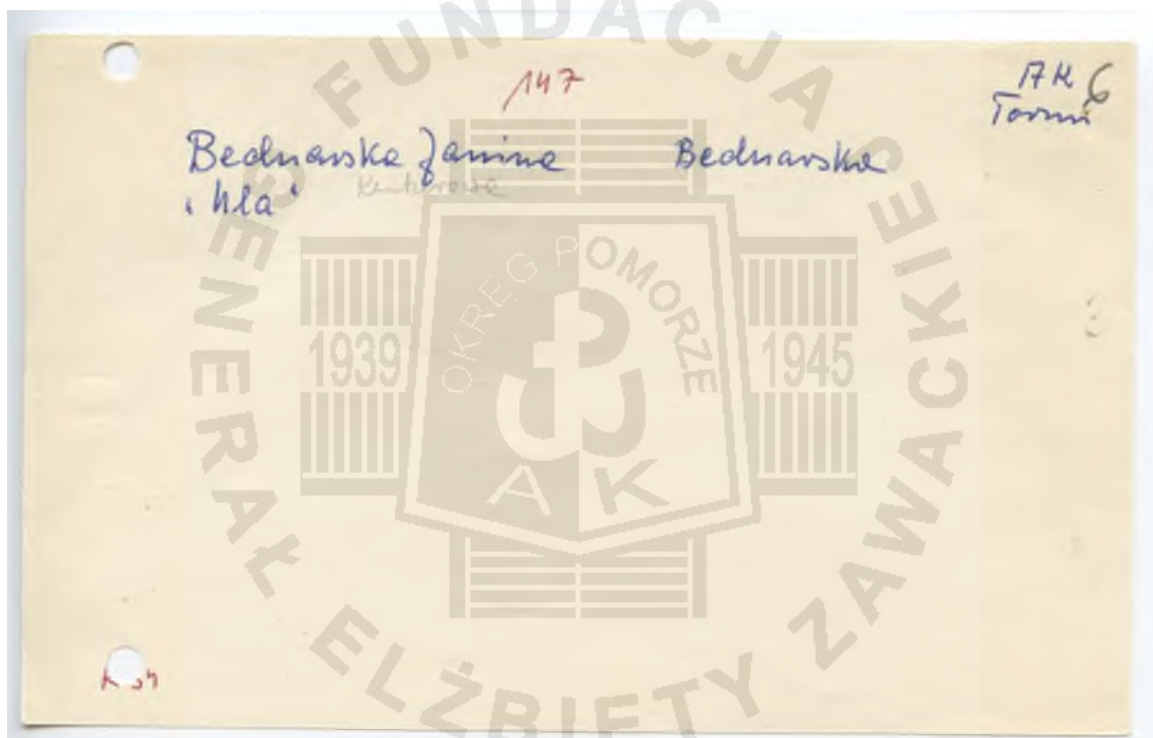

- 3
1. 2. 147 Pam (wzrost) 3. PK Tomasz 74K
4. Bednarska - Kutzawa
panie wronka
5. Bednarska
6. "kle"
7. Bednarska
8. Płoty B;
9. 1921 r.?
10. Gólczyńska - Toruńska
ul. Różnowska 19/10
11. 1945
12. relacja matki i rel. ojca
nieszczęśliwa i zbawca Kieszka
1942? Kontakt z Marią Kowalską. Wartyta przy niej.
Wkrótce awansowała Marią Kowalską, pierwszą kontakt.
luzny kontakt ze mną (lokalnie dla siebie) jako
dary wale Teamiska 20
- WSK Podobr. Podulim
- K verte

Bednarska Jolina Ursula Ławieże Kęstner

nr 177 Bednarska
brata ustrat w kamie 18 39 postrzelano w Pamiorku
Brigadzie Obrony Narodowej, później na przedpolu
Mawzay i 4 osoby jako rezydentów nie było
objęte podlega obywateli w Tamie. Pyta czyżone
mraz z koleżankami w granicach ich swoich wsi
(młody wiek)

Bednarska

7

Kentzer Janina

ur. 24.10.21

Okr. Pomorze, WSK - rejon Toruń
łączniczka

Adres: Gdańsk, ul. Nad Jarem 49

Lista WSK, str.: 9/113

K. Wojt

WSK

Toruń

Termi Gdousk

8

Kentzer Janina Urszula
z domu Bednarska
ps. "Wla"

obecnie mieszka: 80-508 Gdynia-Brzeźno
ul. Korzeniowskiego 19/21 m. 10, tel. 56-69-86
nr ekid. SZŻAK okr. Gdousk
zob. listy środowiska pomorskiego Gdousk

H.M.M.

Bednarska Miszula

Formi

9

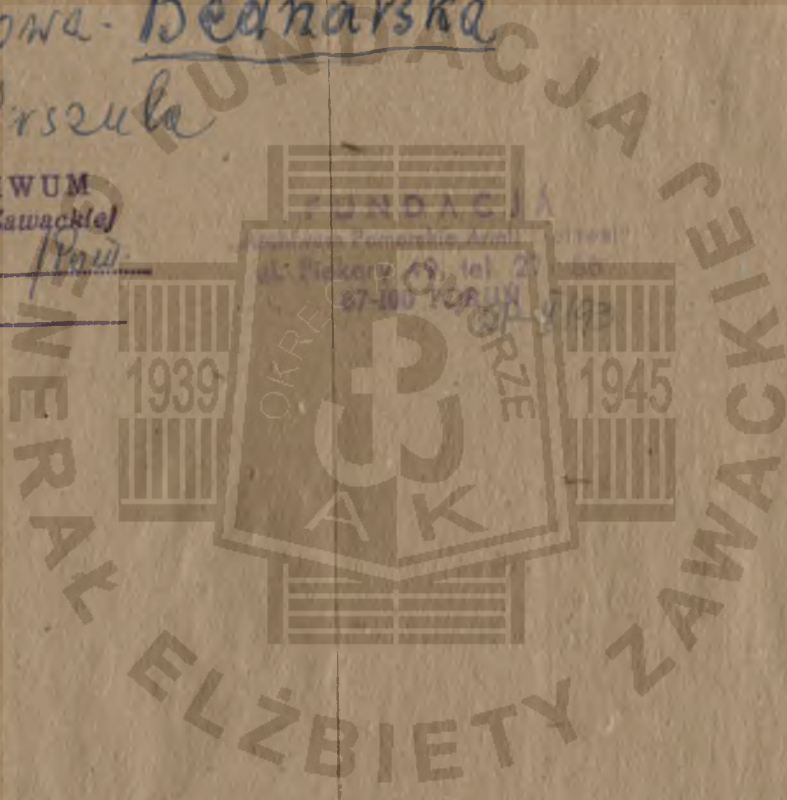
Zob. T. VI: 21/630 Pom. cz. IV / 25. 6

Alojzy Bednarski (Formi)

Wz. I, 105

28
Kętrzewska-Bednarska
Janina Urszula

ARCHIWUM
Elżbiety Zawackiej
poz. 147 / 1945
data wpływu

Gdańsk - Brzeźno
ul. Komuny Wojskowej

ARCHIWUM
Elżbiety Zawackiej

poz. 147 - P

data wpływu _____

Bednarz Neutrowa Bednarz
Janina-Ursz

*Bednarska
Janina*

